

UČNI NAČRT

GEOGRAFIJA

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje,
Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

OBVEZNI PREDMET

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: geografija

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

6. razred	7. razred	8. razred	9. razred
35	70	52,5	64

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Manca Poglajen, Zavod RS za šolstvo; Melita Vidovič, Zavod RS za šolstvo; dr. Anton Polšak, Zavod RS za šolstvo; dr. Mojca Ilc Klun, OŠ Mirana Jarca; Mojca Janžekovič, OŠ Toma Brejca Kamnik; Matej Matkovič, OŠ Belokranjskega odreda Semič; dr. Blaž Repe, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani; Tomi Tomšič, OŠ Staneta Žagarja Kranj; Helena Verdev, OŠ Ljubečna; dr. Eva Konečnik Kotnik, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru; dr. Tatjana Resnik Planinc, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani; dr. Matej Ogrin, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani; dr. Juriij Senegačnik; Lavinia Hočevar, Gimnazija Antonio Sema Piran, Gimnazija Gian Rinaldo Carli Koper; Marjeta Hočevar, Škofijska klasična gimnazija, Zavod, sv. Stanislava; mag. Ludvik Mihelič, Ekonomska šola Ljubljana; Ingrid Florjanc, Gimnazija Ledina; Mojca Kelbič Đajić, Škofijska gimnazija Antona Martina Slomška, Zavod Antona Martina Slomška; Matej Cizelj, Srednja elektro-računalniška šola Maribor; Doris Hrvatini, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper; Tibor Tomšič, Dvojezična srednja šola Lendava

Prilagoditve pripravili: Tinkara Mihačič, OŠ Pier Paolo Vergerio il Vecchio Koper; Blaž Kastelic, OŠ Dante Alighieri Izola; Maks Bembič, OŠ Vincenzo e Diego Castro Piran; Roberto Cimador, OŠ Vincenzo e Diego Castro Piran; Lavinia Hočevar, Gimnazija Antonio Sema Piran, Gimnazija Gian Rinaldo Carli Koper; Manca Poglajen, Zavod RS za šolstvo; Melita Vidovič, Zavod RS za šolstvo; dr. Anton Polšak, Zavod RS za šolstvo

JEZIKOVNI PREGLED: Renata Vrčkovnik

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/OS_DV-IS/Ucni-nacrt_geografija_SI_2025.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 251152643](#)

ISBN 978-961-03-1102-7 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji, dne 22. 5. 2025 določil učni načrt geografija za izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPICNE STRANI

V dokumentu je za učenke in učence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

IME TEME

OBVEZNO

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno

OPIS TEME

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiorem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exeseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspid dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iuscisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Osnovna šola | Slovenščina

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolom, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec

- » Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatatu repeliam.
- » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
- » Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- » Omnim ut doluptur, quam consequi.
- » *Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatatu repeliam.*
- » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

- laborerat voluptiurem veligna tessint laborerat voluptiurem veligna tessint
 veligna tessint laborerat voluptiurem veligna tessint

9 Osnovna šola | Slovenščina

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

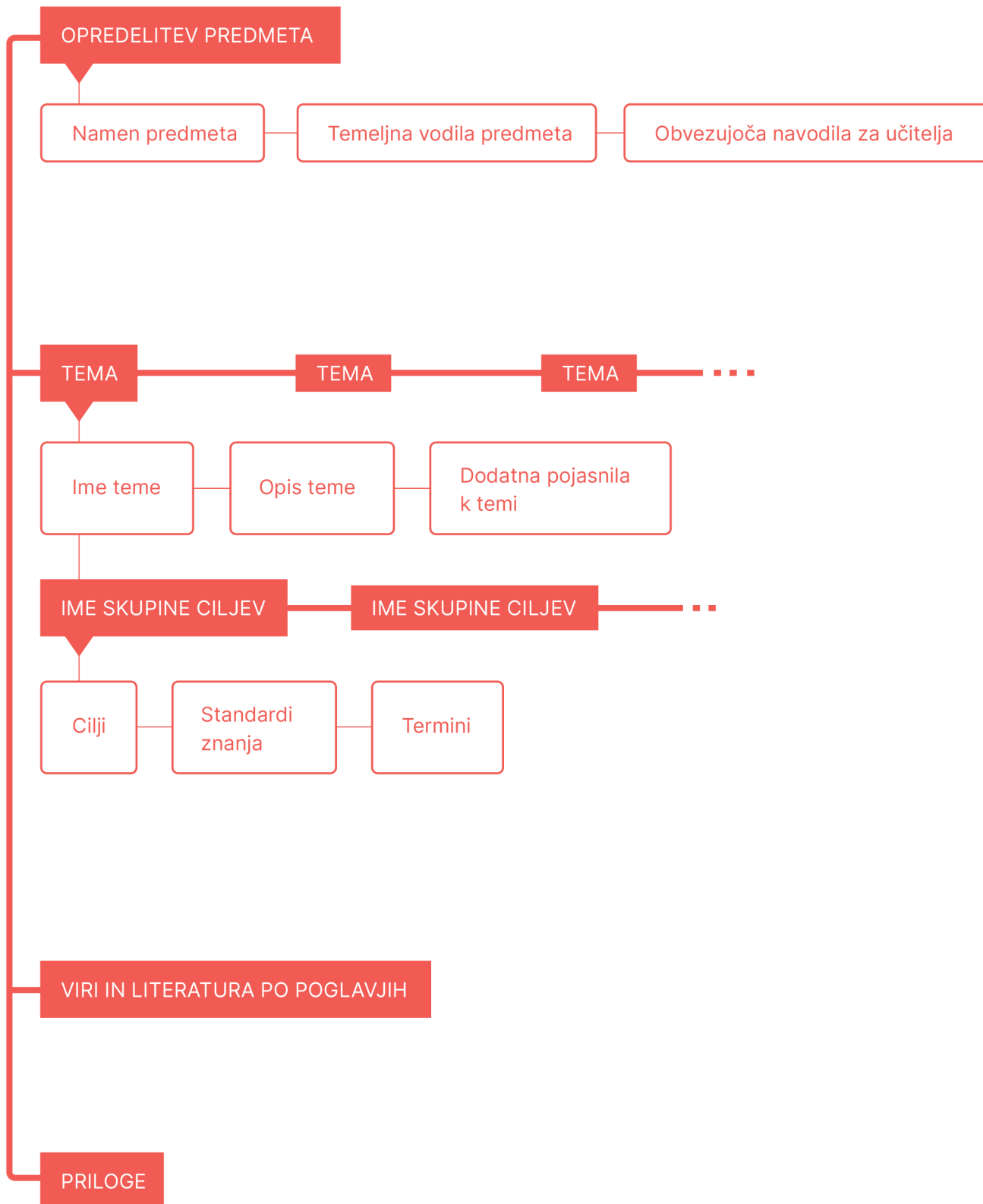
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni v
posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NACRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	11	Azija.....	39
Namen predmeta.....	11	Avstralija z Oceanijo.....	41
Temeljna vodila predmeta	12	Severna Amerika.....	42
Obvezujoča navodila za učitelje	12	Južna Amerika.....	43
DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO		Afrika.....	44
OBDOBJE	13	Polarni območji.....	45
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	14	GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE I.	46
GEOGRAFIJA IN JAZ	15	Geografsko raziskovanje in veščine I.	46
Geografija in jaz	15	EVROPA KOT CELINA.....	48
ORIENTACIJA NA ZEMLJEVIDU	17	Evropa na zemljevidu	48
Zemljevidi	17	NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI EVROPE	49
Geografska lega in orientacija na zemljevidu	19	Površje Evrope	50
PLANET ZEMLJA.....	20	Podnebje in rastlinstvo Evrope.....	51
Zgradba Zemlje in tektonika.....	20	Naravni viri Evrope.....	52
Celine in oceani.....	22	DRUŽBENI IZZIVI EVROPE	53
Razčlenjenost in razgibanost Zemljinega		Izzivi prebivalstva Evrope	53
površja.....	23	Izzivi v gospodarstvu Evrope	55
Vodovje	24	Trajnostni razvoj	57
OSNOVE GEOGRAFSKEGA RAZISKOVANJA	25	GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE II.	58
Osnove geografskega raziskovanja in veščine	25	Geografsko raziskovanje in veščine II.	58
TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO		SLOVENIJA IN ITALIJA V EVROPI IN SVETU.....	60
OBDOBJE	27	Slovenija in Italija v Evropi in svetu	60
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	28	Delitev Slovenije in Italije na pokrajine	62
GEOGRAFSKA PISMENOST	29	NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI SLOVENIJE	63
Geografska pismenost.....	29	63
GIBANJE ZEMLJE.....	31	Površje, kamninska zgradba in prsti Slovenije	
Gibanje Zemlje.....	31	64
PODNEBJE	32	Podnebje, vreme in rastlinstvo Slovenije.....	65
Podnebje, prsti in rastlinstvo.....	32	Vodovje Slovenije	66
DRUŽBENOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI CELIN... 	34	DRUŽBENOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI SLOVENIJE	67
Poselitev in prebivalstvo	34	67
Gospodarstvo	36	Prebivalstvo in poselitev Slovenije	68
Podnebne spremembe.....	37	Gospodarstvo Slovenije	70
CELINE.....	38	Degradacija prostora v Sloveniji	72
		NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI ITALIJE ..	73

Površje in kamninska zgradba Italije	74	Celine.....	90
Podnebje in rastlinstvo Italije.....	75	AZIJA	90
Vodovje Italije.....	76	AVSTRALIJA Z OCEANIJO	91
DRUŽBENOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI ITALIJE .	77	SEVERNA AMERIKA.....	91
Prebivalstvo in poselitev Italije	77	JUŽNA AMERIKA	92
Gospodarstvo Italije.....	79	AFRIKA	92
POKRAJINA MED VAROVANJEM IN TVEGANJI:		POLARNI OBMOČJI	93
SLOVENIJA IN ITALIJA.....	80	Geografsko raziskovanje I.....	94
Zavarovana območja Slovenije in Italije	81	GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE I.	94
Naravne nesreče v Sloveniji in Italiji	82	94
GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE III.	83	Evropa kot celina.....	95
Geografsko raziskovanje in veščine III.	83	EVROPA NA ZEMLJEVIDU	95
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....	85	Naravnogeografske značilnosti Evrope	95
Geografija in jaz	85	POVRŠJE EVROPE	95
GEOGRAFIJA IN JAZ	85	NARAVNI VIRI EVROPE.....	95
Orientacija na zemljevidu	85	Družbeni izzivi Evrope	96
ZEMLJEVIDI.....	85	IZZIVI PREBIVALSTVA EVROPE.....	96
GEOGRAFSKA LEGA IN ORIENTACIJA NA		IZZIVI V GOSPODARSTVU EVROPE	96
ZEMLJEVIDU	86	TRAJNOSTNI RAZVOJ	96
Planet Zemlja.....	86	Geografsko raziskovanje II.....	97
ZGRADBA ZEMLJE IN TEKTONIKA	86	GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE II.	97
CELINE IN OCEANI	86	97
RAZČLENJENOST IN RAZGIBANOST		Slovenija in Italija v Evropi in svetu	98
ZEMLJINEGA POVRŠJA.....	86	SLOVENIJA IN ITALIJA V EVROPI IN SVETU .	98
VODOVJE	87	DELITEV SLOVENIJE IN ITALIJE NA POKRAJINE	98
Osnove geografskega raziskovanja	87	98
OSNOVE GEOGRAFSKEGA RAZISKOVANJA IN		Naravnogeografske značilnosti Slovenije.....	99
VEŠČINE.....	87	POVRŠJE, KAMNINSKA ZGRADBA IN PRSTI	99
Geografska pismenost.....	88	SLOVENIJE.....	99
GEOGRAFSKA PISMENOST	88	PODNEBJE, VREME IN RASTLINSTVO	100
Podnebje	89	SLOVENIJE.....	100
PODNEBJE, PRSTI IN RASTLINSTVO	89	VODOVJE SLOVENIJE	100
Družbenogeografske značilnosti celin.....	89	Družbenogeografske značilnosti Slovenije..	101
POSELITEV IN PREBIVALSTVO	89	PREBIVALSTVO IN POSELITEV SLOVENIJE.	101
GOSPODARSTVO	89	GOSPODARSTVO SLOVENIJE	102
PODNEBNE SPREMEMBE	90		

DEGRADACIJA PROSTORA V SLOVENIJI ...	102
Naravnogeografske značilnosti Italije	103
PODNEBJE IN RASTLINSTVO ITALIJE	103
VODOVJE ITALIJE.....	103
Družbenogeografske značilnosti Italije	103
PREBIVALSTVO IN POSELITEV ITALIJE	103
GOSPODARSTVO ITALIJE.....	103
Pokrajina med varovanjem in tveganji:	
Slovenija in Italija.....	103
ZAVAROVANA OBMOČJA SLOVENIJE IN ITALIJE.....	103
NARAVNE NESREČE V SLOVENIJI IN ITALIJI	104
Geografsko raziskovanje III.....	106
GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE III.	106
PRILOGE	107

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Geografija kot obvezni šolski predmet **celostno proučuje in razlaga naravne ter družbene sestavine, pojave in procese** v pokrajini z namenom, da bi učenci razumeli svet in svoj življenjski prostor ter v njem kakovostno živeli. Učencem daje temeljno zavedanje, da se **vse sestavine v pokrajini medsebojno prepletajo in součinkujejo**, kar jih vodi do zmožnosti **premišljenega ravnanja v prostoru in vrednotenja posegov v prostor** ter obenem do **razumevanja posledic lastnih dejanj**. Geografija učence utrjuje v zavedanju, da je zelo pomembno, kaj in kako počnemo v pokrajini oz. kako vanjo posegamo, da bodo njihova oz. naša dejanja povzročala čim manj škode in čim več dobrega tako v lokalnem, regionalnem kot globalnem prostoru. Geografija učencem omogoča razumevanje celostnosti sveta, razvijanje kritičnega mišljenja in pridobivanje praktičnih veščin.

Geografijo odlikuje usmerjenost na **prepoznavanje in reševanje lokalnih, regionalnih in globalnih izzivov**, kot so podnebne spremembe, izčrpavanje naravnih virov, degradacija okolja, migracije in drugi. Geografska vzgoja in izobraževanje spodbujata **interdisciplinarno sodelovanje**, ki je potrebno pri obravnavi kompleksnih vprašanj, saj zahtevajo kombinacijo in večplastnost strokovnega znanja. Pouk geografije stremi k razvijanju **učinkovite komunikacije**, ki je pomembna za posredovanje rezultatov raziskovalnega dela in novih informacij širšemu občinstvu, vključno s splošno javnostjo, oblikovalci politik in strokovnjaki drugih znanstvenih disciplin. Pri pouku geografije razvijamo tudi bralno in digitalno pismenost z uporabo raznovrstnih virov in tehnologij, kot so geografski informacijski sistemi (GIS), daljinsko zaznavanje in druge. Te tehnologije omogočajo nove vpoglede v prostorske vzorce in odnose med ljudmi in prostorom, njihova integracija pa zagotavlja inovativnost in sodobnost pouka geografije. Pri pouku geografije uporabljamo **didaktične pristope izkustvenega, veččutnega, projektnega učnega dela, učenja z raziskovanjem** in druge ter tako vključujemo različne kombinacije aktivnih učnih metod in tehnik glede na zadane cilje, zmožnosti učečih ter pogoje dela. Z aktivnimi metodami in oblikami dela spodbujamo aktivno učenje, ustvarjalnost in sodelovanje, kar je ključno za celostni razvoj mladih. Geografsko znanje je pomembno za oblikovanje odgovornih in ozaveščenih državljanov, ki so zmožni prispevati k trajnostni prihodnosti.

Geografija ima ključno vlogo pri vzgoji in izobraževanju mladih, saj jim omogoča pridobivanje znanj, veščin in vrednot, ki so nepogrešljivi za razumevanje sveta in odgovorno ravnanje v njem. Geografska znanja so **uporabna in nujna v družbi**, z njimi učenci razumejo vzroke in posledice pojavov in procesov ter se usposobijo za aktivno in odgovorno (so)delovanje v družbi in prostoru. Poleg tega geografska znanja omogočajo tudi opravljanje poklica geografa. Geografi zasedajo pestro paleto delovnih mest, še posebno tam, kjer je potreben interdisciplinaren in/ali problemski pogled na pokrajino in prostor.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Temeljni vodili predmeta sta geografska vzgoja in izobraževanje, ki učečim se omogočata:

- » **spoznavanje krajev in pokrajin**, kar spodbuja željo po raziskovanju raznolikosti sveta ter spoštovanju in ohranjanju pestrosti živega in neživega okolja;
- » **razumevanje strukture prostora in delovanja procesov** znotraj prostora, kar vodi v **razvoj geografskega mišljenja**, ki je temelj za proaktivno delovanje in odgovorno odzivanje na aktualne dogodke, pojave in procese;
- » pridobivanje temeljne **kartografske in prostorske orientacijske pismenosti**, ki sta bistveni za življenje in delovanje v današnjem kompleksnem svetu;
- » razvijanje veščin za **samostojno opazovanje in raziskovanje pokrajin oz. prostora in njegovih prvin** z vključevanjem terenskega dela, ekskurzij in uporabo digitalnih tehnologij;
- » razvijanje **zmožnosti celostne interpretacije prostora** in komunikacijskih veščin, kar vključuje kritično vrednotenje prostorskih informacij, njihovo predstavljanje in posredovanje širši javnosti;
- » spodbujanje **aktivnega osebnega in družbenega delovanja**, s čimer mladim omogoča razvoj v odgovorne soustvarjalce našega skupnega sveta;
- » usposabljanje za opravljanje **poklica in življenjskega poslanstva**;
- » razvijanje veščin in kompetenc skupnih ciljev s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, podjetnosti, zdravja in dobrobiti ter digitalne kompetentnosti.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

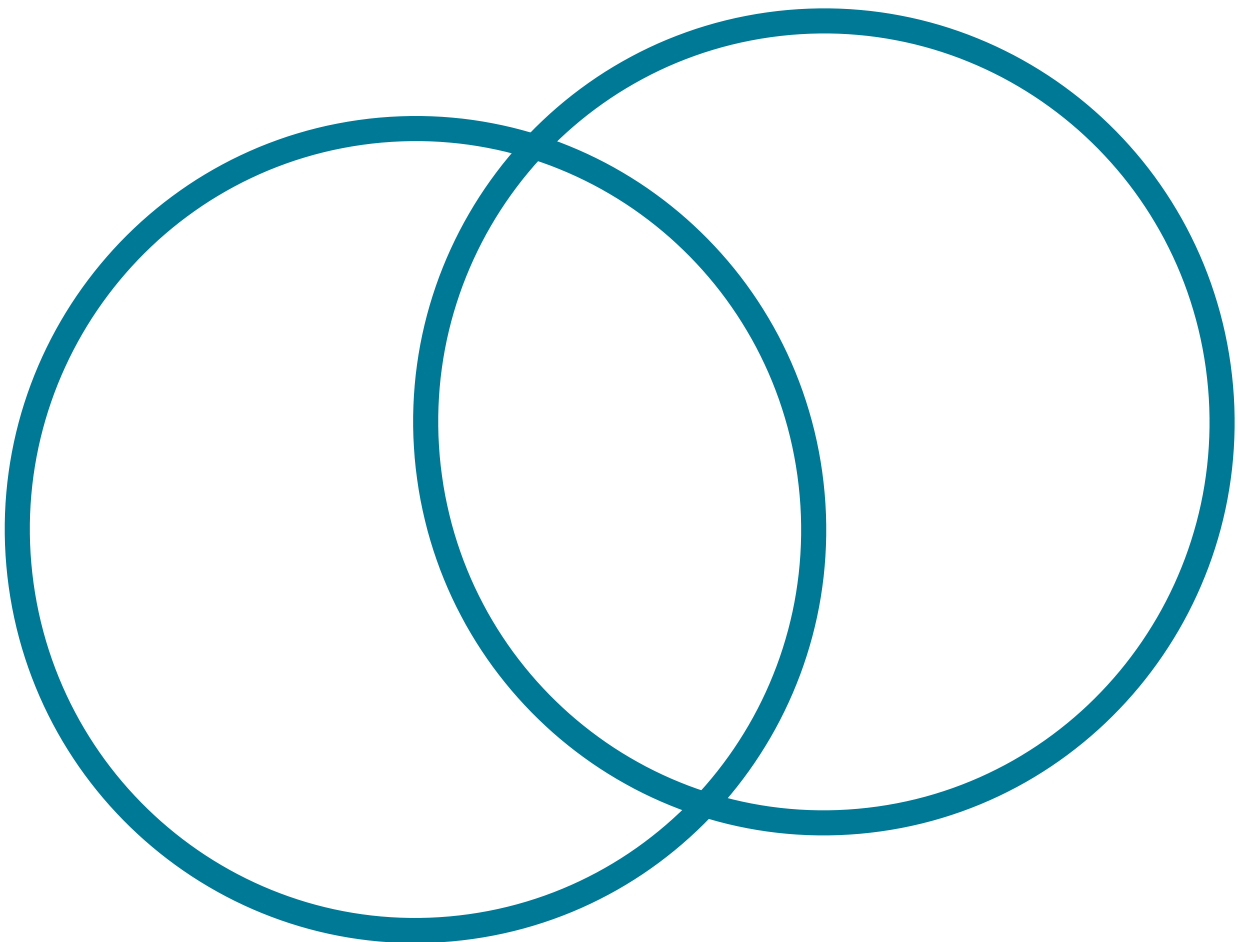
Obvezen del pouka geografije sta delo z različnimi zemljevidi in učenje na prostem. Učitelj mora pri pouku uporabljati zemljevide, saj ob njih učenec razvija prostorske predstave, ki so nujne v vsakodnevem življenju. Učenje na prostem vključuje krajša terenska dela in/ali ekskurzije ter je obvezno za doseganje ciljev v temah, ki se navezujejo na t. i. geografsko raziskovanje. Pri izvedbi le-tega poudarjamo:

- » **interdisciplinarno obravnavanje učnih ciljev**, ki povezuje različna področja znanja in omogoča celostno razumevanje geografskih pojavov;
- » **razvijanje kompetenc vseživljenjskega učenja**;
- » **uporabo različnih raziskovalnih metod in (digitalnih) pripomočkov**, ki pripomorejo k bolj poglobljenemu raziskovanju in analizi geografskih tem;
- » **osredotočenost na neposredno opazovanje in vrednotenje sestavin in procesov v pokrajini**, kar vključuje aktivno udeležbo učečih;
- » **vključevanje varne telesne aktivnosti**, s čimer se krepi prostorska orientacija, motorika in zdravje učečih.

GEOGRAFIJA

DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

GEOGRAFIJA IN JAZ

OBVEZNO

OPIS TEME

Geografija in jaz učence seznanja z geografijo kot znanstveno vedo, poklicem geografa in z načini usvajanja geografskega znanja. Namen teme je, da učenci razumejo pomembnost geografije, geografskega poklica in geografskega znanja v vsakdanjem življenju. Ob tem se učenci zavedajo, kaj geograf počne, in spoznajo, da je poklic geografa resen poklic, ki ga lahko uspešno opravljamo celotno karierno pot. Obenem pa učenci krepijo zavedanje o součinkovanju naravnih in družbenih sestavin pokrajine ter s tem razvijajo občutek pomembnosti ohranjanja uravnoteženega ravnovesja med vsemi sestavinami pokrajine.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Za uresničevanje ciljev je pomembno, da se učitelj navezuje na predznanje učencev, pridobljeno v 1. in 2. VIO.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

GEOGRAFIJA IN JAZ

CILJI

Učenec:

- opredeli geografijo kot vedo in razume, da geografija celostno proučuje pokrajino;
- se zaveda medsebojnega součinkovanja naravnih in družbenih sestavin pokrajine;
SC (1.1.2.1 | 1.1.2.2 | 2.1.3.1)
- se zaveda posledic človekovega poseganja v pokrajino;
SC (2.1.3.1 | 3.2.4.2)
- na primerih prepozna poklic geografa in pomen geografskega znanja za življenje;
SC (5.1.3.1)
- spozna osnovna geografska učila.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **pojasni, kaj je geografija in zakaj je pomembna;**
- » **s pomočjo slikovnega gradiva in domače pokrajine našteje glavne sestavine pokrajine ter sklepa o njihovi soodvisnosti;**
- » s primeri pojasni uporabnost geografije v vsakdanjem življenju.

TERMINI

- geografija ◦ pokrajina ◦ naravna sestavina pokrajine ◦ površje ◦ kamnina ◦ prst ◦ rastlinstvo ◦ živalstvo
- vodovje ◦ podnebje ◦ družbena sestavina pokrajine ◦ prebivalstvo ◦ naselje ◦ gospodarstvo ◦ promet

ORIENTACIJA NA ZEMLJEVIDU

OBVEZNO

OPIS TEME

Orientacija na zemljevidu obsega skupino ciljev Zemljevidi in Geografska lega in orientacija na zemljevidu, ki obravnava spoznavanje tiskanih in digitalnih zemljevidov ter njihovo branje. Namen teme je, da se učenci naučijo brati zemljevide ter na podlagi tega sklepajo o značilnostih določene pokrajine. Učenci se tudi urijo v opisovanju in določanju geografske lege s poznavanjem razporeditve vzporednikov in poldnevnikov. Krepitev tega znanja in veščin je osnova geografije.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Za uresničevanje ciljev je pomembno, da se učitelj navezuje na predznanje učencev, pridobljeno v 1. in 2. VIO.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

Pri skupini ciljev Geografska lega in orientacija na zemljevidu naj učitelj pri standardih, ki zahtevajo določanje geografske lege točkam na zemljevidu, od učencev ne zahteva izražanja s terminoma geografska širina in geografska dolžina.

ZEMLJEVIDI

CILJI

Učenec:

- primerja različne načine upodabljanja pokrajine;
- na zemljevidu spoznava in uporablja različna merila;
- bere in proučuje različne zemljevide;
- s pomočjo tiskanih in digitalnih zemljevidov prepozna njihovo uporabnost.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » primerja različne načine upodabljanja in prikazovanja pokrajine;
- » s pomočjo zemljevida pojasni, ali je zemljevid splošni ali tematski;
- » bere zemljevide.

TERMINI

- globus ◦ atlas ◦ zemljevid ◦ splošni zemljevid ◦ tematski zemljevid ◦ digitalni zemljevid ◦ merilo
- številčno merilo ◦ opisno merilo ◦ plastnica

GEOGRAFSKA LEGA IN ORIENTACIJA NA ZEMLJEVIDU

CILJI

Učenec:

- : s pomočjo zemljevida spoznava sistem razporeditve poldnevnikov in vzporednikov;
- : se orientira na zemljevidu in uri v določanju geografske lege točkam.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » opiše sistem razporeditve poldnevnikov in vzporednikov;
- » točkam na zemljevidu določi geografsko lego glede na oddaljenost od ekvatorja in začetnega poldnevnikar;
- » točkam na zemljevidu določi geografsko lego v stopinjah glede na oddaljenost od ekvatorja in začetnega poldnevnikar.

TERMINI

- geografska lega
- stopinjska mreža
- vzporednik
- poldnevnik
- ekvator
- začetni ali greenwiški poldnevnik
- polobla
- pol ali tečaj
- severni pol ali tečaj
- južni pol ali tečaj

PLANET ZEMLJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Planet Zemlja obsega skupine ciljev Zgradba Zemlje in tektonika, Celine in oceani, Razčlenjenost in razgibanost Zemljinega površja ter Vodovje. Uvodoma učenci spoznajo notranjo zgradbo Zemlje in kako glavni notranji dejavniki vplivajo na izoblikovanost površja in razporeditev celin. Nato s pomočjo zemljevida usvojijo imena in geografsko lego celin in oceanov, v nadaljevanju pa se osredotočijo na razumevanje vplivanja zunanjih dejavnikov na preoblikovanje površja. V zadnjem sklopu učenci na primerih in ob zemljevidu prepoznajo še glavne značilnosti vodovja ter krepijo uporabo ustrezne geografske terminologije.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Za uresničevanje ciljev je pomembno, da se učitelj navezuje na predznanje učencev, pridobljeno v 1. in 2. VIO.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

ZGRADBA ZEMLJE IN TEKTONIKA

CILJI

Učenec:

- s pomočjo slikovnega gradiva razlikuje zgradbo planeta Zemlje;
- pojasnjuje premikanje litosferskih plošč in njegove posledice.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo slikovnega gradiva poimenuje tri osnovne dele Zemljine notranjosti;
- » razloži, da Zemljo obdaja ozračje, ki je pomembno za obstoj življenja na Zemlji;

- » pojasni, da se litosferske plošče premikajo, in opiše posledice premikanj;
- » s pomočjo slikovnega gradiva poimenuje osnovne sestavne dele vulkana;
- » našteje posledice izbruhov vulkanov in potresov za življenje ljudi in pokrajino.

TERMINI

- ozračje ali atmosfera
- notranja zgradba Zemlje
- Zemljino jedro
- Zemljin plašč
- Zemljina skorja
- notranji dejavnik
- tektonika
- litosferska plošča
- podpiranje litosferskih plošč
- razmikanje litosferskih plošč
- drsenje litosferskih plošč druge ob drugi
- vulkan ali ognjenik
- glavno žrelo
- magma
- lava
- potres

CELINE IN OCEANI

CILJI

Učenec:

O: na zemljevid in na podlagi slikovnega gradiva prepozna sedem celin in pet oceanov.

SC (1.1.2.1 | 1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» na zemljevidu poimenuje celine in oceane ter jim določi geografsko lego.

TERMINI

- celina ali kontinent
- Evropa
- Azija
- Afrika
- Severna Amerika
- Južna Amerika
- Avstralija
- Antarktika
- ocean
- Atlantski ocean
- Tih ocean ali Pacifik
- Indijski ocean
- Arktični ocean ali Severno ledeno morje
- Južni ocean ali Antarktični ocean

RAZČLENJENOST IN RAZGIBANOST ZEMLJINEGA POVRŠJA

CILJI

Učenec:

- razume, da je Zemljino površje razčlenjeno in razgibano ter sestavljeno iz različnih reliefnih oblik;
- na zemljevidu, v naravi in s pomočjo slikovnega gradiva prepoznava različne reliefne oblike;
- sklepa o življenjskih razmerah v/na posamezni reliefni obliki.

SC (5.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pojasni, kako zunanji dejavniki vplivajo na preoblikovanje Zemljinega površja;
- » s pomočjo slikovnega gradiva in/ali ilustracij in/ali zemljevida prepozna in loči različne reliefne oblike;
- » s primeri opiše življenjske razmere v odvisnosti od reliefnih oblik.

TERMINI

- razčlenjenost celine
- otok
- polotok
- zaliv
- morska ožina
- zunanji dejavnik
- Sonce
- veter
- padavine
- ledenik
- erozija
- reliefna oblika
- visokogorje
- gorovje
- gora
- hribovje
- hrib
- gričevje
- grič
- planota
- dolina
- kotlina
- nižina
- ravnina

VODOVJE

CILJI

Učenec:

O: spoznava značilnosti vodovja in se zaveda nujnosti odgovornega ravnanja z vodnimi viri;

SC (2.1.3.1 | 3.2.4.2 | 3.3.5.3)

I: raziskuje glavne izzive, povezane z oceani, in išče rešitve zanje.

SC (2.2.1.2 | 5.1.2.1 | 5.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» s pomočjo zemljevida in/ali na podlagi različnih virov opiše značilnosti vodovja in ovrednoti njegov pomen za življenje.

TERMINI

◦ morje ◦ vodni vir ◦ reka ◦ izvir ◦ izliv ◦ porečje ◦ jezero ◦ podzemna voda

OSNOVE GEOGRAFSKEGA RAZISKOVANJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Geografsko raziskovanje je proces, s katerim učenci spoznavajo in poglobljajo celovito razumevanje sveta. Vključuje individualno ali skupinsko raziskovanje, ki se začne z geografskimi vprašanji in nadaljuje prek zbiranja, vrednotenja, analize in interpretacije informacij do razvoja zaključkov in predlogov za ukrepe. Raziskovanje se razlikuje po obsegu in geografskem kontekstu. Učne ure, v katerih bodo učenci razvijali veščine, predvsem pa odnos do opazovane pokrajine, učitelj načrtuje v obliki terenskega dela v pokrajini in/ali na interdisciplinarni strokovni ekskurziji.

Geografske veščine so tehnike, ki jih geografi uporabljajo tako pri terenskem delu kot pri pouku. Učenci se naučijo kritično razmišljati o metodah, ki se uporabljajo za pridobivanje, predstavljanje, analizo in interpretacijo informacij ter posredovanje ugotovitev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj cilje te teme lahko uresniči v enem dnevu na interdisciplinarni strokovni ekskurziji ali pa cilje poljubno umesti v druge teme učnega načrta za 2. VIO. Ključno je, da izvede vse pedagoške ure v obliki terenskega dela v pokrajini. Kako bodo te ure razporejene v šolskem letu, učitelj opredeli v svoji letni delovni pripravi.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih. Uri jih tudi v opazovanju in opisovanju sestavin in procesov v pokrajini.

OSNOVE GEOGRAFSKEGA RAZISKOVANJA IN VEŠČINE

CILJI

Učenec:

○ se uri v osnovah geografskega opazovanja in raziskovanja v izbrani pokrajini;

O: se s kompasom in zemljevidom giblje v pokrajini;

SC (3.2.1.1 | 3.2.1.2)

O: uporablja metode geografskega raziskovanja;

SC (3.2.1.3)

O: praktično uporablja navigacijo na digitalnem zemljevidu;

SC (4.2.6.1)

O: razvija pozitivna čustva do Slovenije ter do njene naravne in kulturne dediščine;

SC (2.1.3.1)

O: krepi vrednote za odgovorno uporabo geografskega znanja in veščin v osebem, poklicnem in javnem življenju.

SC (1.2.5.1 | 2.4.3.1 | 5.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

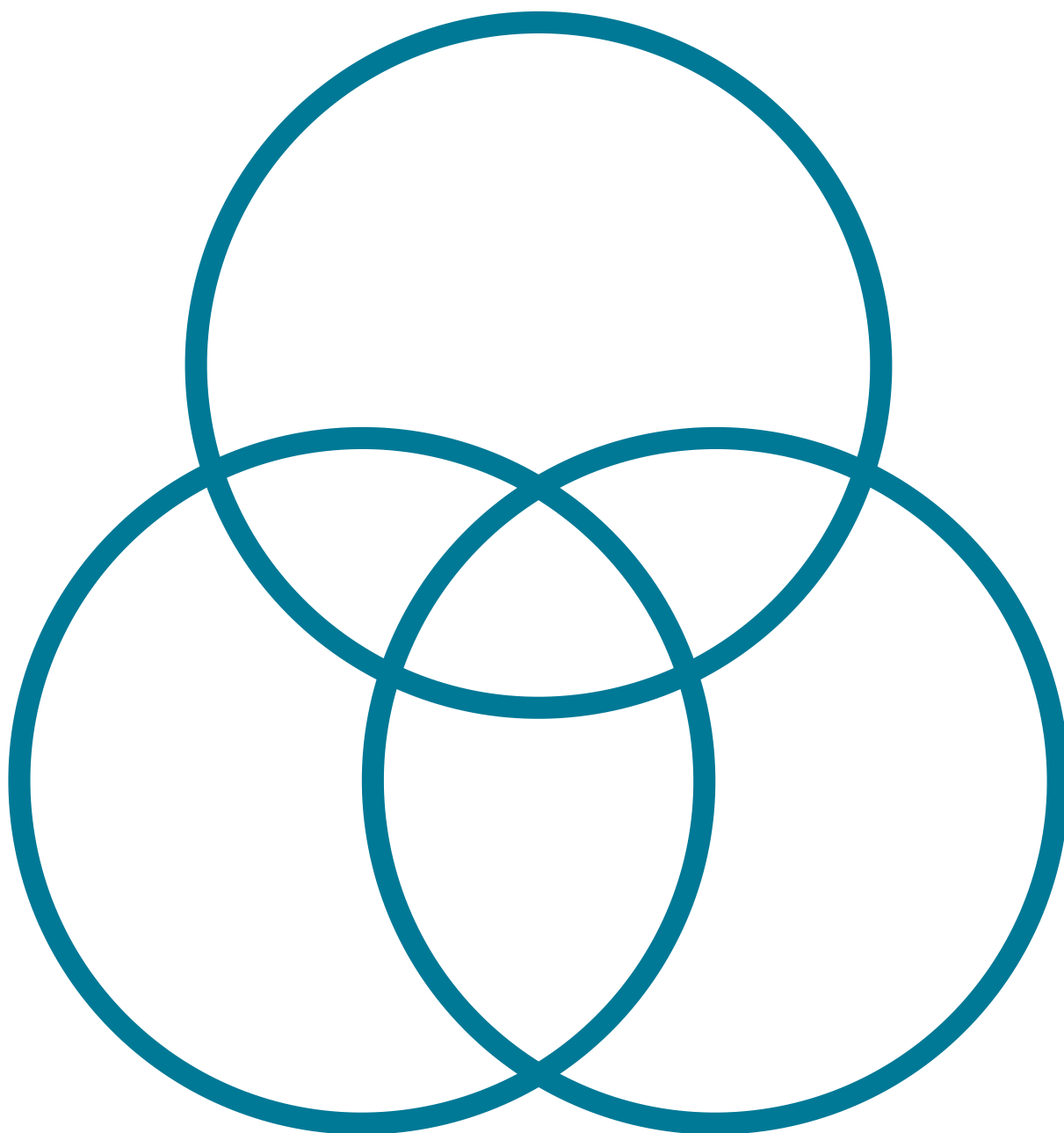
- » opiše rezultate geografskega raziskovanja pokrajine;
- » se orientira na zemljevidu in v pokrajini;
- » našteje metode geografskega raziskovanja.

TERMINI

◦ orientacija ◦ opazovanje ◦ merjenje ◦ kartiranje

GEOGRAFIJA

TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

GEOGRAFSKA PISMENOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vključuje učna cilja in standarda znanja, ki ju učitelj povezuje z drugimi učnimi cilji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Tema omogoča razvijanje geografske pismenosti pri učencih na podlagi izkazanih veščin/spretnosti. Temelj za doseganje geografske pismenosti sta znanje in mišljenje, ki se uporabljata pri kartografski, bralni, naravoslovni in matematični pismenosti.

Pri pouku geografije učenci razvijajo uporabo ustrezne terminologije ter sposobnosti opisovanja, pojasnjevanja ter sklepanja. Učenci se urijo v uporabi različnih vrst podatkov, kot so besedilni, količinski in simbolni, ter na podlagi različnih virov, statističnih podatkov in/ali digitalnih gradiv oblikujejo izvlečke, postavljajo sklepe in nakazujejo rešitve. Hkrati povezujejo usvojena vsebinska znanja z veščinami kartografskega opismenjevanja, kar jim omogoča boljše razumevanje geografskih procesov in pojavov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj cilje te teme vključuje k skupinam ciljev tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja. Umeščanje standardov te teme učitelju omogoča preverjanje in ocenjevanje znanja učencev na različne načine. Tako zagotovimo širšo in celovitejšo uporabo geografskih virov ter učence urimo v uporabi različnih vrst gradiv za razumevanje in analizo geografskih vsebin. Izjema se pojavi le pri minimalnih standardih znanja. Minimalnim standardom znanja, kjer je način ocenjevanja jasno določen, standarda te teme ne dodajamo.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

GEOGRAFSKA PISMENOST

CILJI

Učenec:

O: bere, uporablja, proučuje in izdeluje zemljevide;

O: se uri v veččinah geografske pismenosti.

SC (1.1.1.1 | 1.1.2.1 | 1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » bere, uporabi ali izdela zemljevide;
- » s pomočjo različnih virov, statističnih podatkov in/ali digitalnih gradiv oblikuje izvlečke, sklepe in nakaže rešitve.

GIBANJE ZEMLJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Gibanje Zemlje nakazuje uvod v spoznavanje planetarnih zakonitosti, ki so osnova za razvrstitev toplotnih pasov in s tem povezanih drugih naravnogeografskih značilnosti planeta Zemlje. Učenci pri tej temi nadgradijo svoje vedenje o gibanju Zemlje in stopinjski mreži glede na predznanje, ki so ga usvojili v 2. VIO.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi in svojih odgovorih.

GIBANJE ZEMLJE

CILJI

Učenec:

○ opisuje osnovne zakonitosti lege in gibanja Zemlje v vesolju.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» pojasni posledice vrtenja Zemlje okoli svoje osi in kroženja Zemlje okoli Sonca.

TERMINI

○ Osončje ○ planet ○ Zemlja ○ vrtenje Zemlje ○ kroženje Zemlje ○ Sonce ○ Zemljina os ali vrtilna os ○ letni čas ○ enakonočje ○ Sončev obrat ○ polarni dan ○ polarna noč ○ povratnik ○ tečajnik

PODNEBJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Podnebje obsega skupino ciljev Podnebje, prsti in rastlinstvo. Namen teme je razumeti osnovne značilnosti toplotnih pasov, ki predstavljajo temelj za povezovanje nastanka podnebnih tipov, osnovnih značilnosti prsti in tipičnega naravnega rastlinstva.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

PODNEBJE, PRSTI IN RASTLINSTVO

CILJI

Učenec:

- : razume osnovne značilnosti toplotnih pasov;
- : povezuje medsebojno odvisnost med podnebnimi dejavniki, podnebnimi tipi, značilnostmi prsti in naravnim rastlinstvom;
- SC (2.1.3.1 | 1.1.2.1 | 1.1.2.2)
- : bere klimograme in podnebne tematske zemljevide.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » razloži vzroke za nastanek toplotnih pasov in jih pokaže na zemljevidu;
- » našteje in razloži podnebne dejavnike;
- » pojasni vpliv podnebnih dejavnikov na nastanek osnovnih podnebnih tipov;

» iz klimograma odčita podatke o povprečnih temperaturah in količini padavin po posameznih mesecih;

» s pomočjo klimograma in/ali slikovnega gradiva sklepa o značilnostih podnebnih in rastlinskih tipov.

TERMINI

◦ toplotni pas ◦ tropski ali vroči toplotni pas ◦ subtropski toplotni pas ◦ zmernotopli toplotni pas
◦ subpolarni toplotni pas ◦ polarni ali mrzli toplotni pas ◦ podnebni dejavnik ◦ podnebni tip ◦ ekvatorialno podnebje ◦ savansko podnebje ◦ puščavsko podnebje ◦ sredozemsko podnebje ◦ oceansko podnebje
◦ celinsko podnebje ◦ hladno podnebje ◦ polarno podnebje ◦ klimogram ◦ rastlinski pas ◦ tropski deževni gozd ◦ puščavsko rastlinstvo ◦ sredozemsko rastlinstvo ◦ listnati gozd ◦ mešani gozd ◦ iglasti gozd ◦ stepsko rastlinstvo ◦ tajga ◦ tundrsko rastlinstvo

DRUŽBENO GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI CELIN

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Družbenogeografske značilnosti celin obsega skupine ciljev Poselitev in prebivalstvo, Gospodarstvo ter Podnebne spremembe in je uvod v družbeno geografijo vseh celin, razen Evrope. Namen prve skupine ciljev je na podlagi različnih virov in gradiv vzročno-posledično razmišljati o spremembah števila prebivalstva, različni gostoti poselitve ter se zavedati raznolikosti svetovnega prebivalstva in nujnosti medkulturnega dialoga. V nadaljevanju učenci spoznava gospodarske panoge in jih povezujejo z naravno- in družbenogeografskimi danostmi, ki omogočajo njihov razvoj. Predmet obravnave so tudi odnosi med človekom in naravo, ki postajajo vse pomembnejši. Družbena geografija je ključna za študijo vpliva obsežnejših človekovih posegov v prostor in pri načrtovanju gospodarskega razvoja. Vezano na človeka se v zadnji skupini ciljev učenci osredotočijo na podnebne spremembe, njihove vzroke in posledice. Učenci ob tem krepijo odgovoren odnos do naravnih sistemov, gradijo na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi in družbenimi sistemi. K izbranim podnebnim spremembam se pristopa celostno, pri čemer se upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

POSELITEV IN PREBIVALSTVO

CILJI

Učenec:

- s pomočjo različnih podatkov in grafov ugotavlja vzroke za spreminjanje števila svetovnega prebivalstva ter sklepa o posledicah;
- sklepa o vzrokih in posledicah različne gostote poselitve in ugotavlja možnosti za življenje ljudi;
- (2.1.3.1)

I: na podlagi starostnih piramid opisuje sestavo prebivalstva izbrane države ter sklepa o bodočih spremembah;

O: opisuje značilnosti staroselskega prebivalstva po izbranih celinah ter primerja njihov položaj v odnosu do priseljenega prebivalstva;

SC (2.1.2.1)

O: na osnovi izbranega primera konflikta/spora se zaveda raznolikosti svetovnega prebivalstva in nujnosti medkulturnega dialoga;

SC (1.2.1.5 | 2.1.2.1 | 5.1.2.2)

O: razvija vrednote, ki prispevajo k spoštovanju enakopravnosti vseh ljudi.

SC (1.2.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **našteje** in razloži **vzroke za spreminjanje števila svetovnega prebivalstva** ter sklepa o posledicah;
- » **s pomočjo zemljevida pojasni vzroke** in posledice **različne gostote poselitve**;
- » pojasni značilnosti staroselskega prebivalstva po izbranih celinah;
- » s primeri pojasni, kako migracije vplivajo na sestavo prebivalstva po celinah;
- » pojasni posledice raznolikosti svetovnega prebivalstva in razloži nujnost medkulturnega dialoga.

TERMINI

◦ poselitev ◦ gostota poselitve ◦ dejavnik poselitve ◦ staroselec ◦ migracija ali selitev ◦ rasizem

GOSPODARSTVO

CILJI

Učenec:

- : spoznava gospodarstvo in s pomočjo različnih virov prepozna z njim povezane pojme;
- : analizira, kako naravnogeografski in družbenogeografski dejavniki vplivajo na gospodarski razvoj;
- SC (2.2.1.1)
- : na podlagi podatkov o BDP na prebivalca utemeljuje svetovno razdelitev na gospodarsko razvite države in države v gospodarskem razvoju;
- : prepozna dejavnike, ki vplivajo na pojav revščine, ter ob primerih razmišlja o možnih načinih odprave revščine;
- SC (2.1.1.1 | 5.2.5.2)
- : sklepa o posledicah gospodarskega razvoja na pokrajino in argumentira pomen trajnostnega gospodarstva kot edine vzdržne oblike gospodarskega razvoja.
- SC (5.1.2.1 | 2.3.1.2 | 3.3.5.3)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » razloži, kaj je gospodarstvo, in našteje gospodarske dejavnosti;
- » s pomočjo zemljevida sklepa o pomenu naravnogeografskih in družbenogeografskih dejavnikov za razvoj posameznih gospodarskih dejavnosti;
- » s pomočjo kazalnika BDP opiše gospodarsko razvitost izbranih držav;
- » s pomočjo različnih virov izpostavi vzroke za pojav revščine in navede možne načine odprave le-te;
- » utemelji nujnost trajnostnega gospodarskega razvoja za sedanje in prihodnje generacije.

TERMINI

- gospodarstvo ◦ gospodarska dejavnost ◦ kmetijstvo ◦ rudarstvo ◦ gozdarstvo ◦ industrija ◦ energetika
- promet ◦ storitvena dejavnost ◦ gospodarska razvitost ◦ BDP na prebivalca ◦ gospodarski razvoj
- gospodarsko razvita država ◦ država v gospodarskem razvoju ◦ skrajna revščina ◦ trajnostni gospodarski razvoj

PODNEBNE SPREMEMBE

CILJI

Učenec:

- : se seznani s pojmom podnebne spremembe;
- : iz različnih virov in gradiv pridobiva informacije o osnovnih vzrokih podnebnih sprememb, vključno z naravnimi dejavniki in vplivom človeških dejavnosti;
SC (2.2.1.1 | 2.2.2.1)
- : analizira konkretne posledice podnebnih sprememb na okolje, družbo in gospodarstvo ter išče ustrezne rešitve za njihovo blaženje;
SC (2.1.3.1 | 2.4.3.1 | 5.2.2.1)
- : kritično presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
SC (2.2.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » razloži globalno segrevanje;
- » pojasni vzroke in posledice podnebnih sprememb;
- » poda predloge za zmanjšanje vpliva človekovih dejavnosti na podnebje.

TERMINI

○ podnebne spremembe ○ toplogredni plin ○ globalno segrevanje ○ učinek tople grede ○ neobnovljiv vir energije

CELINE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obsega skupine ciljev, kot so Azija, Avstralija z Oceanijo, Severna Amerika, Južna Amerika, Afrika in Polarni območji. Izhodišče za delitev celin izhaja iz njihove obravnave v 2. VIO, pri čemer se pri tej temi posebej ne izpostavlja Evrope. Pri vsaki skupini ciljev se učenci v začetku urijo v branju zemljevidov, kjer spoznajo določene naravnogeografske enote, večje reke in jezera, polotoke, otoke in otočja ipd. V nadaljevanju se, zaradi predhodnih dveh tem Podnebje in Družbenogeografske značilnosti celin, ciljev, povezanih z navedenima temama, ne ponavlja oz. se jih ne uresničuje. Učenci so do sedaj že spoznali določene naravno- in družbenogeografske značilnosti sveta. Pri posamezni celini spoznajo le konkretne primere naravno- ali družbenogeografskih značilnosti, ki izstopajo. Poleg navedenega pa učenci postajajo kritični presojevalci aktualnih izzivov posamezne celine.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

Za posamezno skupino ciljev je določen seznam naravnogeografskih enot, večjih rek in jezer, polotokov, otokov in otočij, morij in oceanov za minimalni standard znanja:

- » **Azija:** Evrazija, Kavkaz, Himalaja, Tibetanska visoka planota, Sibirija, Mezopotamija, Veliko kitajsko nižavje, Velika arabska puščava, Arabski polotok, Dekanski polotok, Indokitajski polotok, Korejski polotok, Indonezijsko otočje, Filipinsko otočje, Japonsko otočje, Evfrat, Tigris, Ganges, Chang Jiang (Modra reka), Huang He (Rumena reka), Kaspijsko jezero, Perzijski zaliv, Indijski ocean, Tihi ocean/Pacifik, Severno ledeno morje/Arktični ocean;
- » **Avstralija z Oceanijo:** Veliko razvodno gorovje, Veliki koralni greben, Nova Zelandija, Mikronezija, Melanezija, Polinezija, Indijski ocean, Tihi ocean/Pacifik;
- » **Severna Amerika:** Skalno gorovje, Apalači, Osrednje nižavje, Priatlantsko nižavje, Aljaska, Kalifornijski polotok, Jukatan, Florida, Labrador, Grenlandija, Karibsko otočje, Mehiški zaliv, Misisipi, Reka sv. Lovrenca, Velika jezera, Atlantski ocean, Tihi ocean/Pacifik, Severno ledeno morje/Arktični ocean;
- » **Južna Amerika:** Andi, Brazilsko višavje, Amazonsko nižavje, Atakama, Amazonka, Ognjena zemlja, Atlantski ocean, Tihi ocean/Pacifik;

- » **Afrika:** Čadska kotlina, Kongovska kotlina, Kalahari, Sahara, Namib, Atlas, Etiopsko višavje, Vzhodnoafriško višavje, Kilimandžaro, Somalski polotok, Gvinejski zaliv, Madagaskar, Nil, Niger, Kongo, Zambezi, Viktorijino jezero, Sredozemsko morje, Atlantski ocean, Tihi ocean/Pacifik;
- » **Antarktika:** Južni/Antarktični ocean.

Učitelj naj pri obravnavi aktualnih izzivov posamezne celine uporablja različne vire in gradiva, hkrati pa usmerja učence, da ob študiji primerov z različnih celin spoznavajo aktualne izzive sodobnega sveta, kot so prenaseljenost, oskrba z vodo, hrano, energijo, politična nasprotja. Glede na aktualnost lahko učitelj v šolskem letu število ur za posamezno celino, ki jo je opredelil v letni delovni pripravi, prerazporedi drugače. Pri uresničevanju ciljev o aktualnih izzivih posamezne celine, glede na tematiko, naj učitelj umesti tudi imena do največ treh držav posamezne celine.

AZIJA

CILJI

Učenec:

- : s pomočjo zemljevida in drugih virov spozna naravnogeografsko in družbenogeografsko raznolikost Azije;
SC (1.1.2.2)
- : sklepa o medsebojni povezanosti med naravnogeografskimi in družbenogeografskimi značilnostmi izbranega območja Azije;
SC (2.1.3.1)
- : opisuje monsunsko kroženje zraka nad Azijo;
- : s pomočjo različnih virov raziskuje aktualne izzive Azije.
SC (2.2.1.1 | 2.3.1.2 | 5.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida določi geografsko lego Azije ter na zemljevidu pokaže in imenuje določene naravnogeografske enote, večje reke in jezero, otočja, polotoke, zaliv in oceane;
- » opiše monsunsko kroženje zraka nad Azijo in pojasni vlogo Himalaje kot podnebne ločnice;
- » razloži vzroke in posledice demografske eksplozije;
- » s pomočjo zemljevida in slikovnega gradiva pojasni vzroke in posledice naravnih nesreč v Aziji;
- » pojasni pomen nahajališč energetskih virov in vpliv tehnološkega razvoja v Aziji;

» na izbranem primeru ovrednoti vpliv človeka na pokrajino.

TERMINI

◦ monsun ◦ monsunsko podnebje ◦ demografska eksplozija ◦ tropski ciklon ◦ cunami

AVSTRALIJA Z OCEANIJO

CILJI

Učenec:

○: s pomočjo zemljevida in drugih virov spoznava naravnogeografsko in družbenogeografsko raznolikost Avstralije in Oceanije;

SC (1.1.2.2)

○: sklepa o medsebojni povezanosti med naravnogeografskimi in družbenogeografskimi značilnostmi izbranega območja Avstralije in Oceanije;

SC (2.1.3.1)

○: se zaveda pomena Velikega koralnega grebena;

SC (2.1.3.1)

○: s pomočjo različnih virov raziskuje aktualne izzive Avstralije in Oceanije.

SC (2.2.1.1 | 2.3.1.2 | 5.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida določi geografsko lego Avstralije in Oceanije ter na zemljevidu pokaže in imenuje določeni naravnogeografski enoti, otočja in oceana;
- » razloži vpliv naravnogeografskih značilnosti celine na njeno družbenogeografsko podobo;
- » pojasni vzroke za edinstvenost biodiverzitete Avstralije ter pomen varovanja okolja in občutljivih ekosistemov;
- » **ovrednoti pomen Velikega koralnega grebena** in njegov vpliv na gospodarstvo;
- » *pojasni pomen turizma in ribištva za majhne otoške države Oceanije.*

TERMINI

- biodiverziteta
- koralni greben

SEVERNA AMERIKA

CILJI

Učenec:

○: s pomočjo zemljevida in drugih virov spozna naravnogeografsko in družbenogeografsko raznolikost Severne Amerike;

SC (1.1.2.2)

○: sklepa o medsebojni povezanosti med naravnogeografskimi in družbenogeografskimi značilnostmi izbranega območja Severne Amerike;

SC (2.1.3.1)

○: povezuje vpliv izbranega območja ali države Severne Amerike na svetovno gospodarstvo;

SC (2.2.1.1)

○: s pomočjo različnih virov raziskuje aktualne izzive Severne Amerike;

SC (2.2.1.1 | 2.3.1.2 | 5.3.5.1)

I: *razpravlja o ameriškem načinu življenja in sklepa o njegovih globalnih posledicah.*

SC (2.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida določi geografsko lego Severne Amerike ter na zemljevidu pokaže in imenuje določene naravnogeografske enote, večji reki in jezera, polotoke, otok, otočje, zaliv in oceane;
- » primerja tornado in tropski ciklon ter opiše posledice njunega delovanja;
- » **pojasni vpliv priseljevanja na sestavo prebivalstva** in gospodarstva Severne Amerike;
- » na izbranem primeru Severne Amerike utemelji prevladujočo gospodarsko dejavnost in ovrednoti njene posledice;
- » na primeru Panamskega prekopa pojasni pomen prekopov za svetovni promet.

TERMINI

◦ kanjon ◦ tornado ◦ integracija ◦ asimilacija ◦ segregacija ◦ globalizacija ◦ prekop

JUŽNA AMERIKA

CILJI

Učenec:

○: s pomočjo zemljevida in drugih virov spozna naravnogeografsko in družbenogeografsko raznolikost Južne Amerike;

SC (1.1.2.2)

○: sklepa o medsebojni povezanosti med naravnogeografskimi in družbenogeografskimi značilnostmi izbranega območja Južne Amerike;

SC (2.1.3.1)

○: se zaveda pomena ohranjanja tropskega deževnega gozda za lokalno okolje in svet;

SC (2.1.3.1 | 3.3.5.3)

○: s pomočjo različnih virov raziskuje aktualne izzive Južne Amerike.

SC (2.2.1.1 | 2.3.1.2 | 5.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» s pomočjo zemljevida določi geografsko lego Južne Amerike ter na zemljevidu pokaže in imenuje določene naravnogeografske enote, večjo reko, otočje in oceana;

» našteje aktualne izzive, s katerimi se soočajo v Južni Ameriki, in predlaga možne rešitve;

» na zemljevidu pokaže glavne naravne vire in analizira njihov vpliv na gospodarstvo, prebivalstvo in okolje;

» pojasni pomen tropskega deževnega gozda za lokalno okolje in svet.

TERMINI

○ tropski deževni gozd ○ krčenje gozdov ○ favela

AFRIKA

CILJI

Učenec:

○: s pomočjo zemljevida in drugih virov spozna naravnogeografsko in družbenogeografsko raznolikost Afrike;

SC (1.1.2.2)

○: sklepa o medsebojni povezanosti med naravnogeografskimi in družbenogeografskimi značilnostmi izbranega območja Afrike;

SC (2.1.3.1)

○: analizira vzroke in posledice migracij, ki so povezane z Afriko;

○: s pomočjo različnih virov raziskuje aktualne izzive Afrike.

SC (2.2.1.1 | 2.3.1.2 | 5.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida določi geografsko lego Afrike ter na zemljevidu pokaže in imenuje določene naravnogeografske enote, večje reke in jezero, otok in polotok, zaliv, morje ter oceana;
- » našteje aktualne izzive, s katerimi se soočajo v Afriki, in predlaga možne rešitve;
- » opiše povezavo med naravnimi viri in gospodarskim razvojem Afrike.

TERMINI

◦ namakalno poljedelstvo ◦ samooskrbno poljedelstvo ◦ plantaža ◦ kolonializem ◦ širjenje puščav

POLARNI OBMOČJI

CILJI

Učenec:

- spoznava geografsko lego in pogoje za življenje v polarnih območjih;
 - s pomočjo različnih virov raziskuje aktualne izzive polarnih območij.
- SC (5.3.1.1 | 2.3.1.2 | 2.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida določi geografsko lego Arktike in Antarktike ter sklepa o pogojih za življenje;
- » sklepa o pomenu polarnih območij.

TERMINI

- Arktika

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE

I.

OBVEZNO

OPIS TEME

Geografsko raziskovanje je proces, s katerim učenci spoznavajo in poglobljajo celovito razumevanje sveta. Vključuje individualno ali skupinsko raziskovanje, ki se začne z geografskimi vprašanji in nadaljuje prek zbiranja, vrednotenja, analize in interpretacije informacij do razvoja zaključkov in predlogov za ukrepe. Raziskovanje se razlikuje po obsegu in geografskem kontekstu. Učne ure, v katerih bodo učenci razvijali veščine, predvsem pa odnos do opazovane pokrajine, učitelji načrtujejo v obliki terenskega dela v pokrajini in/ali na interdisciplinarni strokovni ekskurziji.

Geografske veščine so tehnike, ki jih geografi uporabljajo tako pri terenskem delu kot pri pouku. Učenci se naučijo kritično razmišljati o metodah, ki se uporabljajo za pridobivanje, predstavljanje, analizo in interpretacijo informacij ter posredovanje ugotovitev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj cilje te teme lahko uresniči v enem dnevu na interdisciplinarni strokovni ekskurziji, ali pa jih poljubno umesti v preostale teme učnega načrta za 3. VIO. Ključno je, da izvede vse pedagoške ure v obliki terenskega dela v pokrajini. Kako bodo te ure razporejene v šolskem letu, učitelj opredeli v svoji letni delovni pripravi.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih. Uri jih tudi v opazovanju in opisovanju sestavin in procesov v pokrajini.

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE I.

CILJI

Učenec:

○: se uri v osnovah geografskega opazovanja in raziskovanja v izbrani pokrajini;

○: pri geografskem raziskovanju uporablja različne pripomočke in aplikacije;

SC (4.2.6.1 | 4.5.3.1)

○: uporablja metode geografskega raziskovanja;

SC (3.2.1.3)

○: s pomočjo različnih virov zbira informacije;

○: razvija pozitivna čustva do Slovenije ter do njene naravne in kulturne dediščine;

SC (2.1.3.1 | 1.2.5.1 | 2.4.2.1 | 5.3.1.1)

○: krepi vrednote za odgovorno uporabo geografskega znanja in veščin v osebni, poklicni in javni življenju.

SC (2.4.2.1 | 5.3.1.1 | 1.2.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi rezultate geografskega raziskovanja pokrajine;
- » **se orientira in poimenuje osnovne geografske značilnosti pokrajine;**
- » interpretira in vrednoti podatke, pridobljene z različnih virov;
- » uporabi metode geografskega raziskovanja.

TERMINI

○ opazovanje ○ orientacija ○ merjenje ○ kartiranje ○ intervju

EVROPA KOT CELINA

OBVEZNO

OPIS TEME

V uvodni temi Evropa na zemljevidu učenci urijo svoje spretnosti v branju različnih zemljevidov Evrope, s čimer jo glede na predznanje umestijo na svetovni zemljevid, hkrati pa se seznanijo z imeni in lego evropskih držav.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

EVROPA NA ZEMLJEVIDU

CILJI

Učenec:

- s pomočjo zemljevida sveta spozna geografsko lego Evrope;
 - s pomočjo zemljevida Evrope in drugih virov prepozna evropske države.
- SC** (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida določi geografsko lego Evrope;
- » na zemljevidu pokaže in imenuje vse države Evrope.

TERMINI

- obmorska država
- celinska država

NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI EVROPE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obsega skupine ciljev Površje, Podnebje in rastlinstvo ter Naravni viri. Osnovni namen teme je, da učenci celostno spoznajo pglavitne naravnogeografske značilnosti Evrope. Pomembno je, da učenci razumejo medsebojno povezanost dejavnikov ter njihov vpliv na življenje človeka v pokrajini in na gospodarstvo. Ob tem je smiselno navezovanje na lokalno ali aktualno problematiko, ki se navezuje na obravnavane cilje.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj se ob usvajanju vsebin navezuje na naravnogeografske enote (oz. ostale, ki so zapisane spodaj) in tako posamezne značilnosti (naravne in kasneje družbene) umešča na zemljevid.

Pri skupini ciljev Površje je določen seznam naravnogeografskih enot, večjih rek, polotokov, otokov in otočij, morij in oceanov za minimalni standard znanja:

- » Skandinavski polotok, Pirenejski polotok, Apeninski polotok, Balkanski polotok;
- » Britansko otočje, Islandija, Korzika, Sardinija, Sicilija, Kreta;
- » Pireneji, Alpe, Apenini, Karpati, Dinarsko gorstvo, Skandinavsko gorstvo, Ural, Evropska sredogorja;
- » Panonska nižina, Vzhodnoevropsko nižavje;
- » Ren, Donava, Volga;
- » Sredozemsko morje, Jadransko morje, Črno morje, Severno ledeno morje/Arktični ocean, Atlantski ocean.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

POVRŠJE EVROPE

CILJI

Učenec:

○: s pomočjo zemljevida in drugih virov opisuje raznolikost površja Evrope;

SC (1.1.2.2)

○: na izbranih primerih razume nastanek različnih reliefnih oblik v Evropi.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » na zemljevidu pokaže in imenuje določene polotoke, otočje, otoke, naravnogeografske enote, večje reke Evrope ter morja in oceana;
- » na izbranih primerih razloži nastanek različnih reliefnih oblik v Evropi in jih umesti v zemljevid;
- » opiše delovanje ledenikov in njihove učinke na preoblikovanje površja;
- » na zemljevidu pokaže pomembnejša vulkanska območja;
- » opiše nastanek visokih in nizkih obal ter ovrednoti njihov pomen za prebivalstvo in gospodarstvo.

TERMINI

- staro nagubano gorovje ◦ mlado nagubano gorovje ◦ rečna dolina ◦ erozija ◦ akumulacija ◦ poledenitev
- ledenik ◦ ledeniška dolina ◦ ledeniško jezero ◦ fjord ◦ klif ◦ polder ◦ gejzir

PODNEBJE IN RASTLINSTVO EVROPE

CILJI

Učenec:

- : razume dejavnike, ki vplivajo na podnebje Evrope;
- : interpretira klimograme in tematske zemljevide, povezane s podnebjem Evrope;
- : sklepa o vplivu podnebja na življenje ljudi v Evropi;
- : ugotavlja dejavnike, ki vplivajo na nastanek rastlinskih višinskih pasov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » našteje in razloži dejavnike, ki imajo največji vpliv na podnebje Evrope;
- » s pomočjo slikovnega gradiva, klimogramov ali zemljevidov sklepa o značilnostih podnebja in rastlinstva;
- » sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih podnebnih tipih;
- » razloži vpliv spremembe nadmorske višine na rastlinstvo v Alpah.

TERMINI

- Severnoatlantski morski tok
- oceansko podnebje
- celinsko podnebje
- sredozemsko podnebje
- hladno podnebje
- gorsko podnebje
- listnati gozd
- mešani gozd
- iglasti gozd
- stepsko rastlinstvo
- sredozemsko rastlinstvo
- tajga
- tundrsko rastlinstvo
- rastlinski višinski pasovi
- ruševje

NARAVNI VIRI EVROPE

CILJI

Učenec:

○: spoznava pojem naravni vir;

SC (1.1.2.2)

○: s pomočjo različnih virov raziskuje pomen naravnih virov za razvoj Evrope;

SC (2.2.1.1 | 5.2.3.1 | 5.3.5.3)

○: krepi zavedanje, da so naravni viri omejeni in je potrebno z njimi skrbno ravnati.

SC (2.3.1.2 | 3.3.5.3 | 4.4.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida našteje naravne vire Evrope;
- » sklepa, kako je raba naravnih virov vplivala na razvoj Evrope in njeno okolje;
- » s posameznimi primeri pojasni pomen naravnih virov za prebivalstvo in gospodarstvo.

TERMINI

- obnovljiv naravni vir
- neobnovljiv naravni vir
- prst
- rudno bogastvo
- kritična mineralna surovina
- sončna energija
- vetrna energija
- geotermalna energija
- fosilno gorivo
- nafta
- zemeljski plin
- biomasa
- degradacija okolja

DRUŽBENI IZZIVI EVROPE

OBVEZNO

OPIS TEME

Družbeni izzivi Evrope je tema, ki obsega skupine ciljev Izzivi prebivalstva, Izzivi v gospodarstvu in Trajnostni razvoj. Namen teme je, da učenci spoznajo splošne družbene značilnosti Evrope in jih hkrati povezujejo z aktualnimi izzivi. Pri skupini ciljev Trajnostni razvoj učenci raziskujejo dva ali več ciljev in jih poglobljeno ovrednotijo z vidika družbe ali okolja. Ob tem je smiselno navezovanje na lokalno ali aktualno problematiko, ki se navezuje na obravnavane cilje.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj cilje uresničuje tako, da jih navezuje na zemljepisna imena (zapisana v temi Naravnogeografske značilnosti Evrope), in tako posamezne družbenogeografske značilnosti umešča na zemljevid.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

IZZIVI PREBIVALSTVA EVROPE

CILJI

Učenec:

- sklepa o vzrokih in posledicah različne gostote poselitve v Evropi in ugotavlja možnosti za življenje ljudi;
- se seznani z raznolikostjo prebivalstva v Evropi;
- povezuje med vzroki izbranega izziva in možnimi posledicami za prebivalstvo.

SC (2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo zemljevida pojasni razloge in posledice neenakomerne poselitve Evrope;

- » opiše raznolikost prebivalstva Evrope;
- » ovrednoti izbrani aktualni izziv prebivalstva Evrope.

TERMINI

- selitev ali migracija
- jezikovna skupina

IZZIVI V GOSPODARSTVU EVROPE

CILJI

Učenec:

- : na izbranih primerih opisuje značilnosti kmetijstva v Evropi;
- : raziskuje izzive Evrope glede oskrbe z električno energijo;
- SC (5.1.1.1)
- : presoja vpliv aktualnih razmer v svetu na evropsko industrijo ter njeno preobrazbo;
- SC (2.2.1.1)
- : spoznava prometno povezanost Evrope in vpliv prometa na pokrajino;
- SC (2.1.3.1)
- : s pomočjo različnih virov prepoznava večja turistična območja in razlikuje vrste turizma v Evropi;
- SC (2.2.1.1)
- : sklepa o vplivu gospodarstva na pokrajino in okolje;
- SC (2.3.1.2)
- : raziskuje aktualne izzive gospodarstva Evrope;
- SC (2.3.1.2 | 5.3.1.1)
- I: *analizira, kako politika Evropske unije vpliva na gospodarstvo;*
- : na primerih spoznava vpliv globalizacije na gospodarstvo Evrope.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **razloži, kaj je intenzivno kmetijstvo, in pojasni njegove posledice;**
- » opiše pogoje za raznovrstno pridobivanje energije v različnih delih Evrope;
- » na primeru ovrednoti vpliv aktualnih razmer na industrijo;
- » **na izbranih primerih opiše notranjo prometno povezanost Evrope;**
- » na zemljevidu pokaže glavna turistična območja;
- » s primeri pojasni, kako vsaka izmed gospodarskih dejavnosti vpliva na pokrajino in okolje.

TERMINI

◦ intenzivno kmetijstvo ◦ ribištvo ◦ industrializacija ◦ hidroelektrarna ◦ termoelektrarna ◦ jedrska elektrarna
◦ vetrna elektrarna ◦ sončna elektrarna ◦ geotermalna elektrarna ◦ industrija visoke tehnologije ◦ množični
turizem ◦ prelaz ◦ predor ◦ globalizacija

TRAJNOSTNI RAZVOJ

CILJI

Učenec:

○: opredeli pojem in cilje trajnostnega razvoja;

●^{SC} (2.1.1.1 | 2.1.3.1 | 2.4.3.1 | 3.3.5.3)

○: vključuje trajnostne prakse v svoje življenje in razume, kako lahko njegova dejanja vplivajo na okolje.

●^{SC} (2.3.1.2 | 2.4.3.1 | 3.2.4.1 | 3.2.4.2 | 3.3.5.3 | 5.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» na primerih razloži pomen treh ali več ciljev trajnostnega razvoja za življenje.

TERMINI

◦ trajnostni razvoj ◦ trajnostni življenjski slog ◦ trajnostna mobilnost ◦ krožno gospodarstvo

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE

II.

OBVEZNO

OPIS TEME

Geografsko raziskovanje je proces, s katerim učenci spoznavajo in poglobljajo celovito razumevanje sveta. Vključuje individualno ali skupinsko raziskovanje, ki se začne z geografskimi vprašanji in nadaljuje prek zbiranja, vrednotenja, analize in interpretacije informacij do razvoja zaključkov in predlogov za ukrepe. Raziskovanje se razlikuje po obsegu in geografskem kontekstu. Ure, pri katerih bodo učenci razvijali veščine, predvsem pa odnos do opazovane pokrajine, učitelji načrtujejo v obliki terenskega dela v pokrajini in/ali na interdisciplinarni strokovni ekskurziji.

Geografske veščine so tehnike, ki jih geografi uporabljajo tako pri terenskem delu kot pri pouku. Učenci se naučijo kritično razmišljati o metodah, ki se uporabljajo za pridobivanje, predstavljanje, analizo in interpretacijo informacij ter posredovanje ugotovitev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj cilje te teme lahko uresniči v enem dnevu na interdisciplinarni strokovni ekskurziji, ali pa jih poljubno umesti v preostale teme učnega načrta za 3. VIO. Ključno je, da izvede vse pedagoške ure v obliki terenskega dela v pokrajini. Kako bodo te ure razporejene v šolskem letu, učitelj opredeli v svoji letni delovni pripravi.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih. Uri jih tudi v opazovanju in opisovanju sestavin in procesov v pokrajini.

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE II.

CILJI

Učenec:

- se uri v geografskem opazovanju in raziskovanju v izbrani pokrajini;
- pri geografskem raziskovanju uporablja različne pripomočke in aplikacije;

○: s pomočjo različnih virov zbira informacije;

○: uporablja metode geografskega raziskovanja;

SC (3.2.1.3)

○: razvija pozitivna čustva do Slovenije ter do njene naravne in kulturne dediščine;

SC (2.1.3.1)

○: krepi vrednote za odgovorno uporabo geografskega znanja in veščin v osebem, poklicnem in javnem življenju.

SC (2.4.3.1 | 3.3.3.1 | 3.3.5.3 | 5.3.1.1 | 3.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi rezultate geografskega raziskovanja pokrajine;
- » **se orientira in opiše geografske značilnosti pokrajine;**
- » interpretira in vrednoti podatke, pridobljene z različnih virov;
- » uporabi metode geografskega raziskovanja.

TERMINI

◦ opazovanje ◦ orientacija ◦ kartiranje ◦ merjenje ◦ intervju

SLOVENIJA IN ITALIJA V EVROPI IN SVETU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obsega skupini ciljev Slovenija in Italija v Evropi in svetu ter Delitev Slovenije in Italije na pokrajine. Namen teme je umestiti Slovenijo in Italijo na splošni in politični zemljevid, pri čemer se učenci osredotočijo na pomen njune geografske lege. V nadaljevanju Slovenijo razdelijo na posamezne naravnogeografske pokrajine in ugotavljajo, da podobne regionalizacije, kljub pokrajinski raznolikosti, v Italiji ni. Učenci v tej temi tudi krepijo spretnosti branja in interpretacije različnih zemljevidov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

SLOVENIJA IN ITALIJA V EVROPI IN SVETU

CILJI

Učenec:

- s pomočjo zemljevida in drugih virov analizira lego Slovenije in Italije;
- utemeljuje pomen in vlogo članstva Slovenije in Italije v različnih mednarodnih organizacijah;
- razvija vrednote, ki prispevajo k razvijanju pozitivnih čustev do domovine, občutka pripadnosti svojemu narodu in državi.

SC (1.2.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» s pomočjo zemljevida ovrednoti pomen geografske lege Slovenije in Italije v Evropi.

TERMINI

◦ državna meja ◦ Evropska unija ◦ OZN ◦ NATO ◦ G7

DELITEV SLOVENIJE IN ITALIJE NA POKRAJINE

CILJI

Učenec:

○: s pomočjo zemljevida razlikuje osnovno delitev Slovenije na naravnogeografske pokrajine;

SC (1.1.2.2)

○: s pomočjo zemljevida razlikuje možne pokrajinske členitve Italije.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » na zemljevidu omeji in imenuje pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije;
- » na zemljevidu pokaže in imenuje naravnogeografske enote Italije;
- » na zemljevidu pokaže in imenuje italijanske dežele.

TERMINI

- Alpske pokrajine
- Predalpske pokrajine
- Dinarskokraške pokrajine
- Obsredozemske pokrajine
- Obpanonske pokrajine
- dežela
- dežela s posebnim statutom
- Furlanija-Julijska krajina
- Benečija
- Tridentinsko Zgornje Poadižje
- Lombardija
- Piemont
- Dolina Aoste
- Ligurija
- Emilija Romanja
- Toskana
- Umbrija
- Marke Abruzzo
- Molise
- Lacij
- Kampanja
- Basilicata
- Apulija
- Kalabrija
- Sicilija
- Sardinija

NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI SLOVENIJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Naravnogeografske značilnosti Slovenije zajemajo spoznavanje naravnih sestavin pokrajine, ki so ključne za razumevanje geografskih značilnosti Slovenije. Tema obsega skupino ciljev Površje, kamninska zgradba in prsti, Podnebje, vreme in rastlinstvo ter Vodovje. Namen teme je, da naravnogeografske značilnosti učenci med seboj povezujejo in analizirajo njihovo medsebojno učinkovanje. S tem pristopom učenci celostno razumejo geografske procese in hkrati prispevajo k ozaveščanju o pomenu varstva naravnega okolja in kulturnih vrednot v Sloveniji.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj pri posamezni skupini ciljev obravnava tudi imena pokrajin, naravnogeografskih enot, rek, jezer in mokrišč.

Pri skupini ciljev Površje, kamninska zgradba in prsti je določen seznam pokrajin in naravnogeografskih enot za minimalni standard znanja:

- » **Alpske pokrajine:** Karavanke, Julijske Alpe, Kamniško-Savinjske Alpe, Triglav, Planica, Triglavski narodni park, Pokljuka, Zgornjesavska dolina, Logarska dolina, Stol, Grintovec, Velika planina;
- » **Predalpske pokrajine:** Ljubljanska kotlina, Pohorje, Posavsko hribovje, Celjska kotlina, Idrijsko-Cerkljansko hribovje, Velenjska kotlina, Slovenjgraška kotlina;
- » **Obsredozemske pokrajine:** Goriška brda, Kras, Slovenska Istra, Vipavska dolina, Jadransko morje;
- » **Obpanonske pokrajine:** Goričko, Haloze, Slovenske gorice, Dravsko-Ptujsko polje, Pomurska ravnina;
- » **Dinarskokraške pokrajine:** Postojnska jama, Škocjanske jame, Nanos, Bela krajina, Snežnik, Kočevski rog, Trnovski gozd.

Pri skupini ciljev Vodovje je določen seznam rek, jezer in mokrišč za minimalni standard znanja:

- » **reke:** Sava, Drava, Soča, Mura, Kolpa, Savinja, Dragonja, Krka in dve reki v domači naravnogeografski pokrajini;
- » **jezera:** Blejsko, Bohinjsko, Cerkljansko, Ptujsko, Velenjsko;
- » **mokrišča:** Sečoveljske soline, Ljubljansko barje, Krakovski gozd in Lovrenška ali Pokljuška jezera.

Za temeljni standard znanja učitelj lahko tudi razširi poznavanje zemljepisnih imen, a le v domači pokrajini.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

POVRŠJE, KAMNINSKA ZGRADBA IN PRSTI SLOVENIJE

CILJI

Učenec:

- : s pomočjo zemljevida in drugih virov spoznava lego Slovenije glede na naravnogeografske enote Evrope;
- : s pomočjo zemljevida in drugih virov opisuje površje Slovenije;
- ^{SC} (1.1.2.2)
- : s pomočjo geološkega zemljevida prepoznava prevladujoče vrste kamnin v Sloveniji.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » na zemljevidu pokaže in imenuje Alpe, Dinarsko gorstvo, Panonsko nižino in Sredozemsko morje;
- » na izbranih primerih razloži nastanek različnih reliefnih oblik, ki prevladujejo v posamezni naravnogeografski pokrajini;
- » na zemljevidu pokaže in imenuje določene pokrajine in naravnogeografske enote Slovenije;
- » primerja povezanost kamninske zgradbe z izoblikovanostjo površja, vodovjem in prstmi.

TERMINI

◦ Alpe ◦ Dinarsko gorstvo ◦ Panonska nižina ◦ Sredozemsko morje ◦ nekarbonatna kamnina ◦ karbonatna kamnina ◦ sediment ◦ fliš ◦ apnenec ◦ preperevanje ◦ raztapljanje apnenca ◦ kraška oblika ◦ površinska kraška oblika ◦ podzemna kraška oblika ◦ vrtača ◦ kraško polje ◦ presihajoče jezero ◦ ponikalnica ◦ kraška jama ◦ kapnik ◦ plitva prst ◦ globoka prst ◦ geodiverziteta

PODNEBJE, VREME IN RASTLINSTVO SLOVENIJE

CILJI

Učenec:

- razume povezavo med podnebnimi dejavniki in podnebnimi tipi v Sloveniji;
- interpretira klimograme in tematske zemljevide, povezane s podnebjem;
- interpretira poenostavljen vremenski zemljevid.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **pojasni vpliv podnebnih dejavnikov na nastanek osnovnih podnebnih tipov v Sloveniji;**
- » **s pomočjo klimogramov sklepa o značilnostih podnebnih tipov v Sloveniji;**
- » s pomočjo vremenskega zemljevida opiše vreme v Sloveniji.

TERMINI

- zmerno sredozemsko podnebje
- zmerno celinsko podnebje
- podgorsko podnebje
- gorsko podnebje
- gorska pregrada
- vremenski zemljevid
- vremenski pojav

VODOVJE SLOVENIJE

CILJI

Učenec:

- : s pomočjo zemljevida prepozna večje slovenske reke in jezera ter sklepa o njihovem pomenu;
- : interpretira hidrograme in ob njih/ob posameznih primerih sklepa o vzrokih za nihanje vodostaja;
- : ozavešči pomen podzemnih voda za oskrbo prebivalstva;
- SC (2.1.3.1)
- : presoja pomen mokrišč;
- SC (2.1.3.1)
- : ozavešči pomen trajnostnega upravljanja z vodnimi viri.
- SC (2.2.1.1 | 2.4.3.1 | 3.3.5.3)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » na zemljevidu Slovenije pokaže in imenuje določene večje slovenske reke, jezera in mokrišča;
- » razloži strokovne termine porečje, povodje, razvodnica;
- » z izbranimi primeri razloži nastanek jezer;
- » s pomočjo hidrograma sklepa o vzrokih in posledicah nihanja vodostaja;
- » ovrednoti pomen podzemnih voda za oskrbo prebivalstva;
- » opiše značilnosti slovenskega morja;
- » opiše pomen mokrišč.

TERMINI

- reka ○ rečna mreža ○ porečje ○ povodje ○ razvodnica ○ vodostaj ○ naravno jezero ○ ledeniško jezero
- presihajoče jezero ○ umetno jezero ○ akumulacijsko jezero ○ mokrišče ○ podzemna voda

DRUŽBENO GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI SLOVENIJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Družbenogeografske značilnosti Slovenije zajemajo spoznavanje družbenih sestavin, ki so ključne za razumevanje značilnosti slovenskega geografskega okolja. Tema obsega skupino ciljev Prebivalstvo in poselitev, Gospodarstvo, Naravne nesreče in Degradacija prostora. Namen teme je, da učenci družbenogeografske značilnosti povezujejo med seboj, hkrati pa jih navezujejo tudi na naravnogeografske značilnosti, ki so izpostavljene v temi Naravnogeografske značilnosti Slovenije. Učenci ob grafih in preglednicah razumejo problematiko staranja prebivalstva, poglobljeno raziskujejo in vrednotijo razvoj gospodarskih dejavnosti ter spoznavajo naravne nesreče, ki pomembno vplivajo na pokrajino, ter predlagajo rešitve za izboljšanje stanja v domači pokrajini. Na koncu pa na podlagi skupine ciljev Degradacija prostora na izbranih primerih presojujejo vpliv človekovih posegov v okolje. Učenci preko celotne teme razvijajo vrednote, ki prispevajo k zanimanju za družbene potrebe in reševanju skupnih trajnostnih prostorskih vprašanj.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri skupini ciljev Prebivalstvo in poselitev je določen seznam večjih mest za minimalni standard znanja:

- » **Alpske pokrajine:** Kranjska Gora, Jesenice, Bovec;
- » **Predalpske pokrajine:** Bled, Kranj, Ljubljana, Celje, Velenje;
- » **Obsredozemske pokrajine:** Portorož, Izola, Piran, Koper, Nova Gorica, Ilirska Bistrica;
- » **Obpanonske pokrajine:** Maribor, Murska Sobota, Ptuj, Novo mesto, Krško, Lendava;
- » **Dinarskokraške pokrajine:** Postojna, Cerknica, Kočevje, Metlika, Črnomelj.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

PREBIVALSTVO IN POSELITEV SLOVENIJE

CILJI

Učenec:

○ opisuje naravno gibanje prebivalstva in išče rešitve za posamezne ključne izzive, povezane s prebivalstvom;

○ razume pojme rodnost, smrtnost in naravni prirast;

SC (1.1.2.2)

l: s pomočjo statističnih podatkov domačega ali večjega bližnjega naselja opisuje naravno gibanje prebivalstva;

○ spozna starostno piramido;

○ se seznanja z izobrazbeno strukturo prebivalstva in razpravlja o pomenu izobrazbe za razvoj družbe;

○ s pomočjo zemljevida prepozna območja, kjer živijo narodne manjšine v Sloveniji;

○ s pomočjo zemljevida prepozna območja, kjer so Slovenci opredeljeni kot narodna manjšina;

○ opisuje selitveno gibanje prebivalstva;

l: iz poselitve izbranega območja sklepa o dejavnikih, ki vplivajo na gostoto poseljenosti;

○ spozna osnovne značilnosti urbanizacije in suburbanizacije v Sloveniji.

SC (1.1.2.2 | 2.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» s pomočjo podatkov razloži osnovne značilnosti naravnega gibanja prebivalstva Slovenije;

» **razloži pojme rodnost, smrtnost in naravni prirast;**

» ovrednoti problematiko staranja prebivalstva;

» **na zemljevidu pokaže območja v Sloveniji, kjer živijo narodne manjšine;**

» **na zemljevidu pokaže območja, kjer živi slovenska narodna manjšina;**

» razloži vzroke in posledice selitev;

» s pomočjo zemljevida opiše značilnosti priseljevanja in odseljevanja v Sloveniji;

» **na zemljevidu pokaže in imenuje določena večja mesta;**

» s primeri pojasni vzroke in posledice urbanizacije in suburbanizacije v Sloveniji.

TERMINI

- naravno gibanje prebivalstva
- rodnost
- smrtnost
- naravni prirast
- starostna piramida
- selitveno gibanje prebivalstva
- izseljenec
- priseljenec
- zdomec
- narodna manjšina
- urbanizacija
- suburbanizacija

GOSPODARSTVO SLOVENIJE

CILJI

Učenec:

- razlikuje skupine gospodarskih dejavnosti ter njihovo vlogo pri ustvarjanju blaga in storitev;
 SC (1.1.2.2)
- razume trenutni gospodarski položaj države;
- utemeljuje dejavnike, ki vplivajo na razvoj posamezne kmetijske panoge na določenem območju Slovenije;
- krepi zavedanje o pomenu kmetijstva za ohranjanje kulturne pokrajine, poselitve in prehranske samooskrbe ter sklepa o možnostih zaposlitve;
 SC (2.1.3.1 | 2.2.1.1 | 2.3.1.1 | 3.2.2.3)
- ! *vrednoti pomen in raziskuje možnosti kmetijstva v lokalnem okolju;*
 SC (1.2.3.1)
- razume vlogo naravnih virov za gospodarstvo ter sklepa o pomenu trajnostnega ravnanja z njimi;
 SC (2.2.1.1 | 2.3.1.2 | 3.3.5.3)
- presoja vpliv globalizacije in mednarodnega trgovanja na lokalno in globalno gospodarstvo;
 SC (5.2.4.1)
- vrednoti pomen prometa za prebivalstvo, gospodarstvo in okolje;
 SC (2.1.3.1 | 2.2.1.1)
- s pomočjo različnih virov sklepa, katera so najpomembnejša turistična območja v Sloveniji;
- vrednoti priložnosti in nevarnosti razvoja turizma na izbranem območju;
 SC (2.2.1.1 | 2.3.3.1)
- prepozna pomen podjetništva kot gonilne sile gospodarskega razvoja ter razume vlogo podjetništva pri ustvarjanju delovnih mest, inovacij ter spodbujanju gospodarske rasti.
 SC (5.1.2.1 | 5.1.3.1 | 5.2.5.3)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **našteje poklice, ki so povezani s posamezno skupino gospodarskih dejavnosti;**
- » **ovrednoti pomen kmetijstva in sklepa o možnostih kmetijske dejavnosti v različnih območjih Slovenije;**
- » **pojasni pomen kmetijstva za ohranjanje kulturne pokrajine, poselitve in prehranske samooskrbe ter sklepa o možnostih zaposlitve;**
- » **našteje objekte za proizvodnjo električne energije glede na energijski vir;**

- » našteje prevladujoče industrijske dejavnosti v Sloveniji;
- » opiše prednosti in pomanjkljivosti posamezne vrste prometa glede na pomen za prebivalstvo in gospodarstvo ter onesnaževanje okolja;
- » na zemljevidu pokaže najpomembnejše prometne povezave v Sloveniji;
- » razloži vlogo in pomen storitvenih dejavnosti za družbo;
- » ovrednoti vplive turizma na družbo in okolje.

TERMINI

- skupina gospodarskih dejavnosti
- primarna dejavnost
- sekundarna dejavnost
- terciarna dejavnost
- BDP
- prehranska samooskrba
- industrija visoke tehnologije
- hidroelektrarna
- jedrska elektrarna
- termoelektrarna
- vetrna elektrarna
- sončna elektrarna
- prometna prehodnost
- globalno gospodarstvo

DEGRADACIJA PROSTORA V SLOVENIJI

CILJI

Učenec:

○: presoja vzroke in posledice degradacije prostora;

●^{SC} (2.4.3.1)

○: zavzema se za smotrno rabo prostora.

●^{SC} (2.3.2.1 | 2.4.1.1 | 3.3.5.3 | 5.1.2.2 | 5.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pojasni, kaj je degradacija prostora, in našteje nekaj primerov iz Slovenije;
- » *prepozna primere degradacije prostora v domači pokrajini in predlaga ustrezne rešitve za izboljšanje stanja.*

TERMINI

- degradacija prostora
- invazivna vrsta

NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI ITALIJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Naravnogeografske značilnosti Italije zajemajo spoznavanje naravnih sestavin pokrajine, ki so ključne za razumevanje geografskih značilnosti. Tema obsega skupino ciljev Površje in kamninska zgradba, Podnebje in rastlinstvo, Vodovje. Namen teme je, da učenci med seboj povezujejo naravnogeografske značilnosti in analizirajo njihovo medsebojno učinkovanje. S tem pristopom učenci celostno razumejo geografske procese in hkrati prispevajo k ozaveščanju o pomenu varstva naravnega okolja in kulturnih vrednot v Italiji.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj naj pri posamezni skupini ciljev obravnava tudi imena pokrajinskih enot, naravnogeografskih enot, rek, jezer.

Pri skupini ciljev Površje je določen seznam pokrajinskih in naravnogeografskih enot za minimalni standard znanja:

- » Zahodne Alpe (Alpi Occidentali), Vzhodne Alpe (Alpi Orientali), Dolomiti, Mount Blanc (Monte Bianco), Monte Rosa, Predalpe (Prealpi);
- » Padska nižina (Pianura Padana);
- » Severni Apenini (Appennini settentrionali), Centralni Apenini (Appennini centrali), Južni Apenini (Appennini meridionali), Gran Sasso d'Italia, Jadransko morje, Tirensko morje, Jonsko morje;
- » Sardinija (Sardegna), Sicilija (Sicilia);
- » Vezuv, Etna, Stromboli.

Pri skupini ciljev Vodovje je določen seznam za reke in jezera za minimalni standard znanja:

- » reke: Pad, Adiža, Arno, Tibera;
- » jezera: Comsko jezero, jezero Maggiore, Gardsko jezero, jezero Trasimeno.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

POVRŠJE IN KAMNINSKA ZGRADBA ITALIJE

CILJI

Učenec:

- : s pomočjo zemljevida in drugih virov opisuje površje Italije;
- SC (1.1.2.2)
- : s pomočjo zemljevida in drugih virov spozna razvoj površja Italije;
- : opredeli prevladujoče vrste kamnin v Italiji in jih ovrednoti v povezavi s sedanjimi geomorfološki procesi;
- : s pomočjo tematskega zemljevida spozna potresno in vulkansko aktivnost v Italiji.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » na zemljevidu pokaže in poimenuje Alpe, Apenine, Padsko nižino in morja, ki obdajajo Italijo;
- » s pomočjo slikovnega gradiva loči gričevja in nižine glede na nastanek;
- » s pomočjo tematskega zemljevida primerja ter razloži vulkansko in potresno aktivnost v italijanskih deželah;
- » primerja povezanost kamninske zgradbe z izoblikovanostjo površja in vodovjem.

TERMINI

○ Alpe ○ Apenini ○ Padska nižina ○ Tirensko morje ○ Jonsko morje ○ nasuta nižina ○ deltasti izliv ○ visoka nižina (alta pianura) ○ nizka nižina (bassa pianura) ○ izvir (risorgiva)

PODNEBJE IN RASTLINSTVO ITALIJE

CILJI

Učenec:

- : razume povezavo med podnebnimi dejavniki in podnebnimi tipi v Italiji;
- : ugotavlja raznolikost tipov rastlinstva v Italiji in jih povezuje s podnebjem.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pojasni vpliv podnebnih dejavnikov na nastanek podnebnih tipov v Italiji;
- » na tematskih zemljevidih omeji območja razširjenosti posameznih podnebnih in rastlinskih tipov v Italiji;
- » s pomočjo klimogramov sklepa o značilnostih podnebnih tipov v Italiji.

TERMINI

- celinskost ○ gorska pregrada ○ celinsko podnebje ○ gorsko podnebje ○ sredozemsko podnebje
- sredozemsko rastlinstvo ○ makija

VODOVJE ITALIJE

CILJI

Učenec:

○: s pomočjo zemljevida prepozna večje italijanske reke in jezera ter sklepa o njihovem pomenu;

SC (2.1.3.1 | 3.3.5.3)

○: spozna osnovne značilnosti morij, ki obdajajo Italijo.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» na zemljevidu Italije pokaže in imenuje določene večje italijanske reke in jezera;

» na izbranih primerih razloži nastanek jezer;

» primerja lastnosti Jadranskega, Tirenskega in Jonskega morja.

TERMINI

◦ tektonsko jezero ◦ vulkansko jezero

DRUŽBENO GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI ITALIJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Družbenogeografske značilnosti Italije zajemajo spoznavanje družbenih sestavin, ki so ključne za razumevanje značilnosti italijanskega geografskega okolja. Tema obsega skupini ciljev Prebivalstvo in poselitev ter Gospodarstvo. Namen teme je, da učenci družbenogeografske značilnosti povezujejo med seboj, hkrati pa jih navezujejo tudi na naravnogeografske značilnosti, ki so izpostavljene v prejšnji temi. Učenci ob grafih in preglednicah razumejo problematiko staranja prebivalstva, poglobljeno raziskujejo in vrednotijo razvoj gospodarskih panog ter predlagajo rešitve za izboljšanje stanja v domači pokrajini. Učenci preko celotne teme razvijajo vrednote, ki prispevajo k zanimanju za družbene potrebe in reševanju skupnih trajnostnih prostorskih vprašanj.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri skupini ciljev Prebivalstvo in poselitev se obravnavajo določena večja mesta za minimalni standard znanja:

- » Bolzano, Milano, Torino, Benetke (Venezia), Trst (Trieste), Bologna, Firenze (Firenze), Rim (Roma), Neapelj (Napoli), Palermo, Cagliari.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravičen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

PREBIVALSTVO IN POSELITEV ITALIJE

CILJI

Učenec:

- opisuje naravno gibanje prebivalstva in išče rešitve za posamezne ključne izzive, povezane s prebivalstvom;
- s pomočjo zemljevida prepoznava območja, kjer živijo jezikovne manjšine v Italiji;
- SC (1.2.1.5)

O: opisuje selitveno gibanje prebivalstva;

I: *ovrednoti razsežnosti in posledice notranjih selitev v Italiji;*

O: spoznava osnovne značilnosti urbanizacije v Italiji.

SC (2.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » s pomočjo različnih podatkov in grafov opiše osnovne značilnosti naravnega gibanja prebivalstva Italije;
- » ovrednoti problematiko staranja prebivalstva;
- » na zemljevidu pokaže območja v Italiji, kjer živijo jezikovne manjšine;
- » razloži vzroke in posledice selitev;
- » razloži posledice preteklih notranjih selitev v Italiji;
- » s pomočjo zemljevida opiše značilnosti priseljevanja in odseljevanja v Italiji;
- » na zemljevidu pokaže in imenuje določena večja mesta.

TERMINI

- jezikovna manjšina (avtohtono prebivalstvo) ◦ dnevna migracija ◦ pričakovana življenjska doba
- konurbacija ◦ Mezzogiorno

GOSPODARSTVO ITALIJE

CILJI

Učenec:

- : raziskuje dejavnike, ki vplivajo na razvoj posamezne kmetijske dejavnosti na določenem območju;
- : vrednoti posledice intenzivnega in ekstenzivnega kmetijstva na okolje;
- SC (2.3.1.2)
- : ugotavlja preskrbljenost Italije z energijskimi viri in rudami in jo poveže z industrijskim razvojem in energetiko;
- SC (2.3.1.1)
- : razume razliko v usmeritvah in stopnji razvitosti industrije v različnih italijanskih deželah;
- : razume primerjalne prednosti italijanske industrije;
- : ovrednoti možnosti za razvoj turizma v Italiji in ugotavlja najpomembnejša turistična območja;
- SC (5.1.2.1)
- I: *razume kako turizem vpliva na gospodarsko rast, zaposlovanje in ohranjanje kulturne dediščine, ter razpravlja o izzivih preobremenjenosti izbrane turistične destinacije.*
- SC (2.2.1.1 | 5.2.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » opiše pomen kmetijstva in sklepa o možnosti kmetijske dejavnosti v različnih območjih Italije;
- » opiše glavne značilnosti industrije v Italiji (industrijski trikotnik, obrtno-industrijska okrožja);
- » glede na razpoložljive energetske vire in vpliv le-teh na okolje sklepa o možnostih nadaljnje oskrbe z energijo;
- » razloži vlogo in pomen storitvenih dejavnosti za družbo;
- » s pomočjo slikovnega gradiva opiše in analizira možnosti za razvoj različnih tipov turizma v Italiji;
- » na zemljevidu pokaže in imenuje najpomembnejša turistična območja v Italiji.

TERMINI

- ekološko kmetijstvo ○ povojni gospodarski čudež (miracolo economico italiano/boom economico)
- industrijski trikotnik ○ obrtno-industrijsko okrožje (disretto produttivo) ○ Made in Italy ○ delokalizacija
- gorski turizem ○ obmorski turizem ○ zdraviliški turizem ○ kulturno-zgodovinski turizem

POKRAJINA MED VAROVANJEM IN TVEGANJI: SLOVENIJA IN ITALIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Pokrajina med varovanjem in tveganji: Slovenija in Italija obsega skupino ciljev Zavarovana območja v Sloveniji in Italiji ter Naravne nesreče v Sloveniji in Italiji. Učenci se pri temi najprej seznanijo s pomenom razglašanja zavarovanih območij v obeh državah, pri čemer razlike v številu in stopnji zaščite povezujejo z naravnogeografskimi in družbenogeografskimi značilnostmi obeh držav. V nadaljevanju učenci ob slikovnem gradivu, besedilih in kartografskih gradivih spoznavajo naravne nesreče, ki prizadenejo obe državi. Tudi pri tej skupini ciljev učenci povezujejo naravnogeografske značilnosti posameznih območij s pogostostjo in vrstami naravnih nesreč ter raziskujejo učinke človekove dejavnosti na njihovo pojavljanje. Učenci preko celotne teme razvijajo kompetence kritičnega in sistemskega mišljenja, ki so temelj za vrednotenje trajnostnih vprašanj in načrtovanje trajnostnih rešitev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri temi naj učitelj povezuje znanje učencev, ki so ga usvojili pri temah Naravnogeografske značilnosti Slovenije in Družbenogeografske značilnosti Slovenije ter Naravnogeografske značilnosti Italije in Družbenogeografske značilnosti Italije s cilji te teme.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih.

ZAVAROVANA OBMOČJA SLOVENIJE IN ITALIJE

CILJI

Učenec:

O: ozavešča pomembnost varstva okolja za trajnostni razvoj družbe;

SC (2.3.1.2 | 2.1.3.1)

O: izpostavi pomen naravnih parkov za državo;

SC (2.2.2.1)

I: spoznava zavarovana območja v domači pokrajini.

SC (2.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» opiše primere prizadevanj in ukrepov za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

TERMINI

◦ zavarovano območje ◦ narodni park ◦ dediščina Unesca

NARAVNE NESREČE V SLOVENIJI IN ITALIJI

CILJI

Učenec:

- : s pomočjo različnih virov spoznava pogoste naravne nesreče;
 - : izbere in raziskuje vsaj eno izmed velikih naravnih nesreč, ki je prizadela Slovenijo ali Italijo;
 - : s pomočjo različnih virov pridobiva informacije o eni naravni nesreči iz domače pokrajine.
- SC** (2.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **našteje, katere naravne nesreče v Sloveniji in Italiji imajo velik vpliv na pokrajino in človeka;**
- » **razloži vzroke in posledice za poplave, požare in sušo** ter predlaga ustrezne rešitve za njihovo preprečevanje.

TERMINI

- ujma ○ poplava ○ požar ○ suša ○ vetrolom ○ snegolom ○ žled ○ plaz (zemeljski in snežni) ○ skalni podor
- potres ○ širjenje puščav ○ vulkanizem ○ hidrogeološka nestabilnost

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE III.

OBVEZNO

OPIS TEME

Geografsko raziskovanje je proces, s katerim učenci spoznavajo in poglobljajo celovito razumevanje sveta. Vključuje individualno ali skupinsko raziskovanje, ki se začne z geografskimi vprašanji in nadaljuje prek zbiranja, vrednotenja, analize in interpretacije informacij do razvoja zaključkov in predlogov za ukrepe. Raziskovanje se razlikuje po obsegu in geografskem kontekstu. Učne ure, v katerih bodo učenci razvijali veščine, predvsem pa odnos do opazovane pokrajine, učitelji načrtujejo v obliki terenskega dela v pokrajini in/ali na interdisciplinarni strokovni ekskurziji.

Geografske veščine so tehnike, ki jih geografi uporabljajo tako pri terenskem delu kot pri pouku. Učenci se naučijo kritično razmišljati o metodah, ki se uporabljajo za pridobivanje, predstavljanje, analizo in interpretacijo informacij ter posredovanje ugotovitev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj cilje te teme lahko uresniči v enem dnevu na interdisciplinarni strokovni ekskurziji, ali pa cilje poljubno umesti v druge teme učnega načrta za 3. VIO. Ključno je, da izvede vse pedagoške ure v obliki terenskega dela v pokrajini. Kako bodo te ure razporejene v šolskem letu, učitelj opredeli v svoji letni delovni pripravi.

Učitelj naj učence vseskozi navaja na slovnično pravilen zapis in uporabo geografskih terminov. Prav tako naj jih uri v geografskem izražanju, se pravi v opisovanju, razlaganju, pojasnjevanju, sklepanju in utemeljevanju. Učitelj naj bo pozoren na to, da razlaganje, pojasnjevanje in utemeljevanje zahtevajo vzročno-posledično mišljenje. Učitelj naj ob vsem tem učence spodbuja k pravilnemu tvorjenju povedi v svojih odgovorih. Uri jih tudi v opazovanju in opisovanju sestavin in procesov v pokrajini.

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE III.

CILJI

Učenec:

- se uri v geografskem opazovanju in raziskovanju v izbrani pokrajini;
- pri geografskem raziskovanju uporablja različne pripomočke in aplikacije;

- : s pomočjo različnih virov zbira informacije;
- : uporablja metode geografskega raziskovanja;
- SC (3.2.1.3)
- : prepozna procese v pokrajini;
- : razvija pozitivna čustva do Slovenije ter do njene naravne in kulturne dediščine;
- SC (2.1.3.1)
- : krepi vrednote za odgovorno uporabo geografskega znanja in veščin v osebni, poklicni in javni življenju.
- SC (2.3.3.1 | 2.4.1.1 | 2.4.3.1 | 3.3.3.1 | 5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi rezultate geografskega raziskovanja pokrajine;
- » **se orientira in interpretira geografske značilnosti pokrajine;**
- » interpretira in vrednoti podatke, pridobljene z različnih virov;
- » **uporabi metode geografskega raziskovanja.**

TERMINI

- opazovanje ○ orientacija ○ merjenje ○ kartiranje ○ intervju ○ analiza prednosti in slabosti

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

GEOGRAFIJA IN JAZ

GEOGRAFIJA IN JAZ

Rogelj, B., Ogrin, D., Cigale, D., Vintar Mally, K., Miklič Cvek, L., Krevs, M., Frelih, M., Bobovnik, N. (2020). *Uvod v študij geografije*. Univerza v Ljubljani. Filozofska fakulteta.

Polšak, A. (2014). Vloga zemljevidov pri pouku geografije. V A. Žakelj (ur.), *Posodobitev kurikularnega procesa na osnovnih šolah in gimnazijah : sklop: posodobitev pouka na osnovnih šolah in gimnazijah : zbornik prispevkov zaključne konference in predstavitev predmetno razvojnih skupin, Ljubljana, 1. julij 2013*. 2. izd. (str. 83–92). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/21d4gyj>

Premrl, E. (2017). *Risanje zemljevidov učencev od 1. do 4. razreda*. [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ghc0403>

Sirk, M. (2017). *Uporaba zemljevidov pri pouku geografije in zgodovine v OŠ*. [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/a19bpjj>

Cvetko, S. (2023). *Geografska bralna značka*. [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rb8uxij>

Uporabna geografija. (b. d). *Zemljevidi*. <http://uporabna.geografija.si>

ORIENTACIJA NA ZEMLJEVIDU

ZEMLJEVIDI

Clarke, D. (2003). *Are You Functionally Map Literate?* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3v38de3>

Golob, B. (2018). Kompas in trije severi. *Geografija v šoli*, 26(2), 53–57. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/thnmy3r>

Hergan, I. (2013). *Razvijanje kartografske pismenosti 10-letnih učencev*. Univerza v Ljubljani. Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lqsh2p1>

Cigler, N. (ur.). (2003). *Primeri pouka izbranih učnih tem iz geografije v osnovni in srednji šoli*. Zbirka K novi kulturi pouka (str. 36–37). Zavod RS za šolstvo.

Mlakar, T. (2012). *Uporaba kartografskih pripomočkov in kartografska pismenost učencev pri pouku geografije v osnovni šoli*. [Diplomsko delo, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta].

Opentopomap. (b. d.) *Topografski zemljevid*. <https://opentopomap.org/>

Google Earth. (b. d.). <https://earth.google.com>

GEOGRAFSKA LEGA IN ORIENTACIJA NA ZEMLJEVIDU

Clarke, D. (2003). *Are You Functionally Map Literate?* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3v38de3>

Golob, B. (2018). Kompas in trije severi. *Geografija v šoli*, 26(2), 53–57.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/thnmy3r>

Hergan, I. (2013). *Razvijanje kartografske pismenosti 10-letnih učencev*. Univerza v Ljubljani. Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lgsh2p1>

Cigler, N. (ur.). (2003). *Primeri pouka izbranih učnih tem iz geografije v osnovni in srednji šoli*. Zbirka K novi kulturi pouka (str. 36–37). Zavod RS za šolstvo.

PLANET ZEMLJA

ZGRADBA ZEMLJE IN TEKTONIKA

Čeč, D. (2020). Gospodarska in družbena kriza zaradi izbruha vulkana Tambora v Indoneziji aprila 1815.

Zgodovina v šoli, 25 (1), 3–16. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qkhybw4>

Triglav Čekada, M. (2015). 200-letnica izbruha vulkana Tambora – zadnji sunek male ledene dobe. *Geografski obzornik*, 4., 20–24. URL: go_2015_4.pdf (zrc-sazu.si)

LIVESCIENCE. *Earthquakes – News & Articles About Earthquakes*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/pdst5u4>

ARSO (b. d.). *Potresi*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/jnrscl>

ARSO (b. d.). *Močni potresi v preteklosti*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/kco7xqe>

CELINE IN OCEANI

World Atlas. (b. d.). *Oceani*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n12etpb>

World Atlas. (b. d.). *Celine*. <https://www.worldatlas.com/continents>

ILLSS. (b. d.). *Border of seas and oceans*. Border of seas and oceans in the earth (sea and oceans boundaries) –

ILLSS-International institute for Law of the Sea Studies (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/hjlauyo>)

Perko, D. (2006). Koliko je oceanov? *Geografski vestnik* 78(2), 77–83.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/fjmtlvo>

RAZČLENJENOST IN RAZGIBANOST ZEMLJINEGA POVRŠJA

Stojilković, B., Polšak, A. (2021). Kjer se konča dolina in začne gora. Uvod v fizično geografijo gora. *Geografija v šoli*, 29(2), 42–53.

Goslar, T. (2017). Stalna poselitev na veliki nadmorski višini. *Geografski obzornik*, 64(3–4), 48–52.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/o69vf7c>

Gartner, M., Suvajac, M. (2019). Virtualni reliefni peskovnik. *Geografija v šoli*, 27(1), 24–30.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/y4smh5x>

VODOVJE

GOV.SI (b. d.). Voda. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/c7lpj3y>

Santoro, F., Tereza de Magalhães, A. V., Middleton, F., Buchanan, J. (2022). *A new blue curriculum: a toolkit for policy-makers. IOC. Manuals and guides.* UNESCO. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/o9y7bd6>

OSNOVE GEOGRAFSKEGA RAZISKOVANJA

OSNOVE GEOGRAFSKEGA RAZISKOVANJA IN VEŠČINE

Resnik Planinc, T., Ilc Klun, M. (2015). *Priprava in izvedba geografskih terenskih vaj v Iški vasi.* Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/os669pz>

Konečnik Kotnik, E., Žiberna, I. (b. d.). *Terensko delo pri pouku geografije v Sloveniji.* LIFedu. <https://lifedu.upol.cz> › IO › IO2_final_SLO.pdf (https://lifedu.upol.cz/IO/IO2_final_SLO.pdf)

Mihelčič, N. (2017). Terensko delo pri pouku geografije – primer iz prakse. *Geografija v šoli* 25(1), 55–63. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yda9csp>

Metoffice. (b.d.). *How do we measure the weather?* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/70s719j>

YouTube. (b. d.). Weather Instruments. <https://www.youtube.com/watch?v=ySSyT44nma4>

YouTube. (b. d.). Weather Instruments. <https://www.youtube.com/watch?v=w2ZIPLSyxTU>

Vovk Korže, A. (2018). *Od Maribora do Bele krajine. Priročnik za terensko spoznavanje Slovenije.* Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Golob, A. (2020). Terensko delo z uporabo mobilnih tehnologij pri pouku geografije. *Geografija v šoli*, 28(3), 52–56. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zjqxvc4>

Gozd in gozdarstvo. (b. d.). *Gozdne učne poti.* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ukze1zf>

Kolega, N., Brečko, V., Kovačič, G., Koderman, M. (2018). Terensko delo kot del praktičnega izpita splošne mature pri predmetu geografija. *Geografija v šoli*, 26(2), 38–45. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d52qey9>

Vovk, A., Lovrenčak, F. (2004). *Priročnik za spoznavanje prsti na terenu.* Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d4uq45h>

Žigon, I. (2023). *Ozaveščanje otrok o problematiki tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst s pomočjo priročnika za njihovo terensko prepoznavanje.* [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/st06zab>

Uporabna geografija. (b. d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n89u8u6>

Bevc, V. (1997). *Pouk geografije v naravi.* Zavod RS za šolstvo.

Bačnik, A., Slavič Kumer, S., Bah Berglez, E., Eršte, S., Golob, N., Gostinčar Blagotinšek, A., Hajdinjak M., Hartman, S., Ivančič, S., Kljajić, S., Majer Kovačič, J., Mohorič, A., Moravec, B., Novak, N., Pavlin, J., Repnik, R.,

Vičič, T. (2022). *Naravoslovna pismenost – opredelitev in gradniki*. Zavod RS za šolstvo. Naravoslovna_pismenost_gradniki.pdf (zrss.si) (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/qnj9stv>)

GEOGRAFSKA PISMENOST

ZRSŠ. (b. d.). *Spodbujanje razvoja pismenosti v vrtcu in šoli Bralna, naravoslovna, matematična in finančna pismenost*. Spodbujanje_razvoja_pismenosti.pdf (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/qquknqk>).

Lipovšek Lenasi, I. *Bralna pismenosti in geografija*. BP_ucni_jezik_clanek_LipovsekLenasi.pdf (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/pbi5vxx>).

Brinovec, S. (2004). *Kako poučevati geografijo – didaktika pouka*. Ljubljana. ZRSŠ.

Mlakar, T. (2012). *Uporaba kartografskih pripomočkov in kartografska pismenost učencev pri pouku geografije v osnovni šoli*. Diplomsko delo. Maribor.

ZRSŠ. (b. d.). *Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi*. Geografija. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/qbaydfv>.

ZRSŠ. (b. d.). *Akceleracija in drugi sodobni pristopi za vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi učenci in dijaki*. <https://www.zrss.si/pdf/akceleracija.pdf>.

ZRSŠ. (b. d.). *Didaktika ocenjevanja znanja*. Vodenje procesa ocenjevanja za spodbujanje razvoja učenja. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/e9mu82s>.

ZRSŠ. (b. d.). *Didaktika ocenjevanja znanja*. Vrednost povratne informacije za učenje in poučevanje. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/cxrnov7>.

GEOGRAFSKA PISMENOST

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Spodbujanje razvoja pismenosti v vrtcu in šoli*. Bralna, naravoslovna, matematična in finančna pismenost. Spodbujanje_razvoja_pismenosti.pdf (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/qquknqk>)

Lipovšek Lenasi, I. (2011) *Bralna pismenost in geografija*. BP_ucni_jezik_clanek_LipovsekLenasi.pdf (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/pbi5vxx>)

Brinovec, S. (2004). *Kako poučevati geografijo – didaktika pouka*. Zavod RS za šolstvo.

Mlakar, T. (2012). *Uporaba kartografskih pripomočkov in kartografska pismenost učencev pri pouku geografije v osnovni šoli*. [Diplomsko delo, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta].

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi*. Geografija. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/qbaydfv>

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Akceleracija in drugi sodobni pristopi za vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi učenci in dijaki*. <https://www.zrss.si/pdf/akceleracija.pdf>

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Didaktika ocenjevanja znanja*. Vodenje procesa ocenjevanja za spodbujanje razvoja učenja. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/e9mu82s>

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Didaktika ocenjevanja znanja*. Vrednost povratne informacije za učenje in poučevanje. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/cxrnov7>

PODNEBJE

PODNEBJE, PRSTI IN RASTLINSTVO

Polšak, A. (2022). Puščave. *Geografija v šoli*, 30(1), 59–62. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/njs5o20>

DRUŽBENOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI CELIN

POSELITEV IN PREBIVALSTVO

Goslar, T. (2017). Stalna poselitev na veliki nadmorski višini. *Geografski obzornik*, 64(3/4), 48–52.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n7dyzka>

Ilc Klun, M., Vombergar, A. (2021). Predstave in odnos mladih do migracijskih procesov – primer ZDA in Slovenije. *Dela*, 55, 5–40. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/neq6jq2>

Ilc Klun, M. (2017). Biografsko-narativni metodološki pristop za poučevanje in razumevanje vsebin slovenskega izseljenstva. *Dela*, 48, 61–76.

Ilc Klun, M. (2019). The importance of individual memories of Slovenian emigrants when interpreting Slovenian emigration processes. *Ars & Humanitas*, 174–190.

Kelbič Đajić, M. (2018). Migracije, integracija in diskriminacija pri pouku geografije. *Geografija v šoli*, 26(3), 51–55. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rysn2w>

Rogelj, B. (2018). Miti in dejstva o »begunski krizi«. *Geografija v šoli*, 26(3), 26–34.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rysn2w>

Župančič, J. (2018). Krizne migracije v sredozemskem prostoru in njihove evropske posledice. *Geografija v šoli*, 26(3), 8–25. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rysn2w>

GOSPODARSTVO

STAT. (b. d.). *BDP in nacionalni računi*. <https://www.stat.si/statweb>

STAT. (b. d.). *Odpraviti vse oblike revščine*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/b1wgj2y>

STAT. (b. d.). *Mednarodni dan boja proti revščini*. <https://www.stat.si/statweb/News/Index/11419>

OZN. (b. d.). *Cilji trajnostnega razvoja*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/cezzq6s>

STAT. (b. d.). *Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja*. <https://www.stat.si/Pages/cilji>

Udruga Zelena Istra. (b. d.). *Orodja za učenje. Orodja za trajnostni razvoj*.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/u87c6nc>

Polšak, A. (2020). Pridelava izbranih kmetijskih kultur na svetu. *Geografija v šoli*, 28(2), 30–39.

<https://doi.org/10.59132/geo/2020/2/30-39>

Polšak, A. (2024). Nekateri globalni problemi tekstilne industrije in hitre mode = On global issues in textile and fast fashion industry. *Geografija v šoli*, 32(1), 14–25. <https://dx.doi.org/10.59132/geo/2024/1/15-25>

PODNEBNE SPREMEMBE

UMANOTERA. (b. d.) *Izračunaj svoj ogljični odtis*. <https://kalkulator.umanotera.org/>

IZO. (b. d.). *Izračunaj ekološki odtis*. Izračunaj ekološki odtis - IZO (<https://izo.si/en/izracunaj-ekoloski-odtis/>)

Youth Europa. (b. d.) *Trajnostni razvoj. Kaj so podnebne spremembe? Kaj so podnebne spremembe?* | European Youth Portal (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/pe0fws0>)

Društvo Humanitas. (b. d.). *Zbirka globalni izzivi podnebnih sprememb*. Prijava | Društvo Humanitas — WordPress (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/sf2bjng>)

Kočar, J. (2012). Tuvalu in njegova ranljivost na dviganje morske gladine. *Geografija v šoli*, 21(3), 55–62.

Kovačič, A. (2019). Ko se človek igra boga. *Gea*, september 2019, 6–12.

Bercko, V., Kutin Lednik, A., Červek, U. (2019). *Pljuča Zemlje se dušijo v dimu*. Večer.com. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j91vzvl>

Vintar Mally, K. (2011). Spreminjanje podnebja v Afriki. *Geografski obzornik*, 58(4), 9–18. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7a5k4b5>

Vrhovec, T. (2005). Oceani in spreminjanje podnebja. *Geografski vestnik*, 77(1), 67–77. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d0l6tf6>

Hojs, A., Pohar, M., Perčič, S. (2018). Podnebne spremembe in zdravje. V Vrdelja, M., Kovač, N., Lampič, V. *Podnebje, okolje in alergije* (str. 8–9). NIJZ. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ewme1bo>

Ogrin, D. (2012). Podnebni trendi po letu 1850. *Geografija v šoli*, 21(1–2), 72–82.

IPCC. (2022). *Podnebne spremembe 2022. Vplivi, prilagajanje in ranljivost*. 2023_12-IPCC_AR6_WGII_SummaryForPolicymakers23_VERZIJIA SLO.pdf (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ab6omce>)

Vovk, A. (2022). Industrijsko onesnaževanje voda in vpliv na ekosisteme. *Geografija v šoli*, 30(2), 24–30. <https://doi.org/10.59132/geo/2022/2/24-30>.

CELINE

AZIJA

Hayes, P., Tanter, R. (2015). *Global Problems, Complexity, and Civil Society in East Asia*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/bjuuzez>

National Geographic Kids (b. d.). *Asia*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/90k1qtj>

National Geographic Slovenia (b. d.). *Kavčuk na pohodu*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rwt1iqd>

LIVESCIENCE. *Tsunamis – News and Scientific Articles on Live Science*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/60wpojg>

Svenšek, D. (12. 1. 2005). *Cunami skozi oči fizika*. Kvarkadabra. <https://kvarkadabra.net/2005/01/cunami/>

Bedrač, J. (2001). Bangalore – indijski Silicon valley. *Geografski obzornik*, 48(1), 9–14.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/4lxk1th>

Fabjan, I. (2003). Singapur – sodobno mesto in istoimenska država. *Geografski obzornik*, 50(1), 3–10.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9bhh9nm>

Lipar, M. (2006). Identiteta Gobija v Mongoliji. *Geografski obzornik*, 53(4), 10–16.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/v3fr6ss>

Lozinšek, M. (2005). Kašmir – od raja do vojne. *Geografski obzornik*, 52(3), 11–17.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/w7147u1>

Perpar, A. (2006). Japonsko podeželje – razvojna priložnost ali relikv preteklosti? *Geografski obzornik*, 53(3),

24–27. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/uvmesra>

Senegačnik, J. (2000). Sarawak. *Geografski obzornik*, 47(4), 3–10. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f6cob14>

Šijanec, K. (2012). »Mali Tibet« v indijski Himalaji. *Geografski obzornik*, 59(3), 14–22.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mdta72w>

Šijanec, K. (2013). Tri mesta Radžastana. *Geografski obzornik*, 60(1/2), 28–37.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ao60vda>

Šijanec, K. (2015). Demografski in gospodarski razvoj Vietnama in Laosa. *Geografski obzornik*, 62(1), 4–18.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/u6w29xz>

Županič, J. (2016). Guilinski kras. *Geografski obzornik*, 63(2), 14–22.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/xmrvj4p>

AVSTRALIJA Z OCEANIJO

Kočar, J. (2012). Tuvalu in njegova ranljivost na dviganje morske gladine. *Geografija v šoli*, 21(3), 55–62.

Podobnikar, T. (1996). Avstralija – odmaknjeni outback. *Geografski obzornik*, 43(2), 13–19.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/bk2j0ef>

Senegačnik, J. (2002). Sydney. *Geografski obzornik*, 48(4), 16–22. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j96l7hi>

SEVERNA AMERIKA

Ilc Klun, M., Vombergar, A. (2021). Predstave in odnos mladih do migracijskih procesov – primer ZDA in Slovenije. *Dela*, 55, 5–40. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/neq6iq2>

Kunaver, J. (2002). Naravni parki in naravne znamenitosti v zgornjem toku rek Kolorado, Green River in San Juan. *Geografski obzornik*, 49(3), 3–11. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ndgn9zp>

Potočnik Slavič, I. (2009). Kanadske družbenogospodarske prelomnice. *Geografski obzornik*, 56(4), 9–20.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9pfua8n>

Repe, B. in Brus, R. (2012). *Kalifornija*. Založba ZRC.

Senegačnik, J. (2008). Veliki kanjon. *Geografski obzornik*, 55(1/2), 4–9.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/8cOpdv2>

Stefanovski, S. (2021). Etnična in rasna segregacija v mestu New York. *Geomix*, 28(2), 30–34.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/upkbq6t>

Stojilković, B. (2013). Sodobni razvojni procesi ob mehiško-ameriški meji. *Geografski obzornik*, 60(4), 4–11.

JUŽNA AMERIKA

Bercko, V., Kutin Lednik, A., Červek, U. (2019). *Pljuča Zemlje se dušijo v dimu*. Večer.com.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j91vzzl>

Chalupa, P., Veselovský, J. (2018). Peru – dežela potomcev Inkov. *Geografski obzornik*, 65(3/4), 42–51.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/dka3w1q>

Global citizen. *Transforming Favelas: How This Group Is Working to End Poverty in Brazil*.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/aos33a6>

Infoamazonia. *Deforestation in the Amazon: past, present and future – InfoAmazonia*.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/hkyvslp>

Fabjan, I. (2000). Jamajka – otok reggaeja in ruma. *Geografski obzornik*, 47(2), 20–25.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1dpod5a>

Fabjan, I. (2000). Paragvaj. *Geografski obzornik*, 47(4), 16–20. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/o7uyinnt>

Furlan, U. (2012). Sonaravno življenje Majev. *Geografski obzornik*, 59(4), 12–19.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/20bvq10>

Kokalj, Ž. (2007). Kolumbija – primer pomena stabilnih političnih razmer za gospodarski in družbeni razvoj države. *Geografski obzornik*, 54(2), 12–16. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0q1zp17>

Novak, Ž. (2009). *Vzpostavljanje demokracije v Latinski Ameriki: primer Argentine, Brazilije in Mehike*.

[Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/w8i30so>

Petrović, L. (2010). *Vpliv ZDA na gospodarstvo Latinske Amerike*. [Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani,

Ekonomski fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/10nwjnb>

Senegačnik, J. (2001). Nekatere družbenogeografske posebnosti Haitija. *Geografski obzornik*, 48(2), 3–12.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/84occjy>

Stojilković, B. (2020). Izbrani primeri aktualnih procesov in dogodkov v Latinski Ameriki. *Geografija v šoli*, 28(1),

8–17. <https://doi.org/10.59132/geo/2021/2/42-5>

AFRIKA

Ganna Mahmoud, D. (2021). Gorovje Atlas. *Geografija v šoli*, 29(2), 54–61.

<https://doi.org/10.59132/geo/2021/2/54-61>

Katalinić, E. (2017). Afriške bolezni – medpredmetni in formativni pristop. *Geografija v šoli*, 25(2), 39–44.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7nxeoju>

Vintar Mally, K. (2012). *Geografija Podsaharske Afrike*. Univerza v Ljubljani. Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Zupančič, J. (2021). *Nilska vojna za vodo*. Ljubljansko geografsko društvo.

<https://www.youtube.com/watch?v=S1r3xPY5QsA>

Bufon, M. (2024). Konflikti brez skupnega demosa : veliko držav zaznamujejo različne stopnje notranjih sporov, ki močno ovirajo državno enotnost in razvoj. Afrika: talka imperializma / 3. *Primorski dnevnik*, 80(131), 18.

Bufon, M. (2024). Ozemlja nadzora in vpliva : od evropskega plenilnega kolonializma do nikoli dosežene družbene modernizacije. Afrika: talka imperializma / 2. *Primorski dnevnik*, 80(119), 25.

Bufon, M. (2024). Pravo morje rud in prelite krvi : v Evropi so »afriške svetovne vojne« malo poznane, ravno tako razlogi za trajno konfliktnost v Kongu. Afrika: talka imperializma / 4. *Primorski dnevnik*, 80(143), 18.

Bufon, M. (2024). Suženjstvu zapisan mozaik : celina, s katere je človek šel v svet, gosti celo morje etničnih skupnosti, tuje sile pa so jo dodobra izropale. Afrika: talka imperializma / 1. *Primorski dnevnik*, 80(107), 17.

Geršič, M. (2016). Naravna dediščina Etiopije. *Geografski obzornik*, 63(1), 4–16.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/8qkzwcF>

Geršič, M. (2019). Kulturna dediščina Sudana. *Geografski obzornik*, 66(3), 4–18.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/miloxio>

Katalinić, E. (2017). Afriške bolezni – medpredmetni in formativni pristop. *Geografija v šoli*, 25(2), 39–44.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7nxeoju>

Pirc, J. (2017). Libija – od imigracijskega središča do območja prisilnih migracij. *Geografski obzornik*, 64(1), 23–33. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qa8enjH>

Polšak, A. (2016). Brez namakanja v Egiptu ne gre. *Geografija v šoli*, 24(2/3), 8–21.

<https://doi.org/10.59132/geo/2016/2-3/101-105>

Vintar Mally, K. (2010). *Maroko* (2. dopolnjena izdaja). Založba ZRC.

Vintar Mally, K. (2011). Spreminjanje podnebja v Afriki – ključen razvojni izziv. *Geografski obzornik*, 58(4), 9–18.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zqwe5vp>

Vintar Mally, K. (2012). *Geografija Podsaharske Afrike*. Univerza v Ljubljani. Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Zupančič, J. (2011). Nemirni afriški kontinent – geografski vidiki kriznih območij v Afriki. *Geografski obzornik*, 58(4), 19–28. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zqwe5vp>

POLARNI OBMOČJI

AntarcticGlaciers.org. *How much of the Antarctic Ice Sheet is below sea level?*

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/e8tvqs0>

Kunaver, J. (2010). Svalbard – arktični glaciološki in ekološki laboratorij Evrope. *Geografski obzornik*, 57(2), 4–13. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/cuqqm2r>

Nasa.gov. *World of Change: Antarctic Ozone Hole*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q5lc45l>

Scientific Committee on Antarctic Research. <https://scar.org>

Senegačnik, J. (2010). Antarktika – ledena celina z ozirom na globalno segrevanje ozračja. *Geografski obzornik*, 57(3/4), 15–23. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qtpqdkr>

Senegačnik, J. (2011). Turizem na Antarktiki. *Geografski obzornik*, 58(2), 5–14. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ewdob1v>

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE I.

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE I.

Resnik Planinc, T., Ilc Klun, M. (2015). *Priprava in izvedba geografskih terenskih vaj v Iški vasi*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/os669pz>

Konečnik Kotnik, E., Žiberna, I. (b. d.). *Terensko delo pri pouku geografije v Sloveniji*. LIFedu. https://lifedu.upol.cz/IO/IO2_final_SLO.pdf (https://lifedu.upol.cz/IO/IO2_final_SLO.pdf)

Mihelčič, N. (2017). Terensko delo pri pouku geografije – primer iz prakse. *Geografija v šoli*, 25(1), 55–63. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yda9csp>

Metoffice. (b. d.). *How do we measure the weather?* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/70s719j>

YouTube. (b. d.). *Weather Instruments*. <https://www.youtube.com/watch?v=ySSyT44nma4>

YouTube. (b. d.). *Weather Instruments*. <https://www.youtube.com/watch?v=w2ZIPLSyxTU>

Vovk Korže, A. (2018). *Od Maribora do Bele krajine. Priročnik za terensko spoznavanje Slovenije*. Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Golob, A. (2020). Terensko delo z uporabo mobilnih tehnologij pri pouku geografije. *Geografija v šoli*, 28(3), 52–56. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zjqxvc4>

Gozd in gozdarstvo. (b. d.). *Gozdne učne poti*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ukze1zf>

Kolega, N., Brečko, V., Kovačič, G., Koderman, M. (2018). Terensko delo kot del praktičnega izpita splošne mature pri predmetu geografija. *Geografija v šoli*, 26(2), 38–45. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d52qey9>

Vovk, A., Lovrenčak, F. (2004). *Priročnik za spoznavanje prsti na terenu*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d4uq45h>

Žigon, I. (2023). *Ozaveščanje otrok o problematiki tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst s pomočjo priročnika za njihovo terensko prepoznavanje*. [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/st06zab>

Uporabna geografija. (b. d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n89u8u6>

Bevc, V. (1997). *Pouk geografije v naravi*. Zavod RS za šolstvo.

Bačnik, A., Slavič Kumer, S., Bah Berglez, E., Eršte, S., Golob, N., Gostinčar Blagotinšek, A., Hajdinjak M., Hartman, S., Ivančič, S., Kljajić, S., Majer Kovačič, J., Mohorič, A., Moravec, B., Novak, N., Pavlin, J., Repnik, R., Vičič, T. (2022). *Naravoslovna pismenost – opredelitev in gradniki*. Zavod RS za šolstvo. *Naravoslovna_pismenost_gradniki.pdf* (zrss.si) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qnj9stv>)

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Izobraževalni lističi Scientix NA-MA*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ymvm8w5>

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Izobraževalni lističi Scientix NA-MA 2*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/x63dfv7>

EVROPA KOT CELINA

EVROPA NA ZEMLJEVIDU

Bufon, M. (2012). *Združeni v različnosti. Oris evropskega družbenega prostora*. Univerzitetna založba Annales.

Krajc, G., Prebilič, V., Rebernik, D., Zupančič, J., Razpotnik, J., Najrajter, D. in Nečimer, V. (2010). *EU v šoli : priročnik za učitelje z delovnimi listi*. Rokus Klett.

NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI EVROPE

Rebernik, D. (2022). *Osnove fizične geografije Evrope*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

POVRŠJE EVROPE

Rebernik, D. (2022). *Osnove fizične geografije Evrope*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Fabjan, I. (2002). Madeira – otok večne pomladi. *Geografski obzornik*, 49(2), 21–27.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1mtklfz>

Gumilar, A. (2003). Korzika – gorati sredozemski otok. *Geografski obzornik*, 50(1), 11–16.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9bhh9nm>

Gradišar, P. (2000). Algarve – evropski »konec sveta«. *Geografski obzornik*, 47(1), 16–19.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/komel8c>

Kumer, P., Milost, J. (2011). Ciper – večni talec tujih interesov. *Geografski obzornik*, 57(3/4), 24–31.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ik3t4sv>

Polšak, A. (2019). Visoke Ture, Veliki Klek in Pastirica. *Geografija v šoli*, 27(3), 56–62.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ea6w2l4>

Polšak, A. (2024). Krimlski slapovi. *Geografija v šoli*, 32(1), 56–59.

Razpotnik, N., Urbanc, M., Nared, J. (2009). Prostorska in razvojna vprašanja Alp. *Georitem*, 12. Založba ZRC.

<https://doi.org/10.3986/9789612545567>

NARAVNI VIRI EVROPE

Europa. (b. d.). *Critical raw materials*. Critical raw materials - European Commission (europa.eu)

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/2sa9xtm>

DRUŽBENI IZZIVI EVROPE

IZZIVI PREBIVALSTVA EVROPE

Eurostat. (b. d.). *Explore data & tools*. <https://ec.europa.eu/eurostat>

OECD. (b. d.). *Data*. <https://www.oecd.org/>

UNCHR. (b. d.). *News and stories*. <https://www.unhcr.org/news-and-stories>

World Bank. (b. d.). *Data*. <https://www.worldbank.org/ext/en/home>

Luminocirty. (b. d.). *World Population Density Interactive Map*. World Population Density Interactive Map (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/c6ccdwl>)

Eurostat (b. d.). *Demography of Europe*. Demography of Europe – 2024 edition - Eurostat (europa.eu) (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/3wj8c67>)

Zupančič, J. (2017). Geopolitični vidiki evropske begunske in migracijske krize. *Geografski obzornik*, 64(1), 4–13. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/qa8enj>

Polšak, A. (2013). Povojni demografski procesi v BiH. *Geografija v šoli*, 22(1), 57–66. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/cdrh5y6>

IZZIVI V GOSPODARSTVU EVROPE

Flight radar. (b. d.). <https://www.flightradar24.com/> (<https://www.flightradar24.com/>)

Electricity map. (b. d.). <https://app.electricitymaps.com/map>

Energymonitoring. (b. d.). <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/snhfwz0>

Marine Traffic. (b. d.). <https://www.marinetraffic.com/en/ais/home>

Polšak, A. (2008). Razvojni problemi kmetijstva v Bosni in Hercegovini in Hrvaški v luči pogajanj z EU – primer BiH. *Geografija v šoli*, 17(3), 49–57.

Train radar. (b. d.). Radar24: Train Radar Tracking Live Map (<https://radar24.net/train-radar/>)

Žiberna, I., Konečnik Kotnik, E. (2020). Spremembe rabe tal v Evropi v obdobju 2000–2018. *Geografija v šoli*, 28(2), 13–19. <https://doi.org/10.59132/geo/2020/2/13-19>

TRAJNOSTNI RAZVOJ

Resnik Planinc, T., Ilc Klun, M. (2010). Izobraževanje za lokalno trajnostno oskrbo s hrano. *Dela*, 34, 167–186.

Ogrin, M., Ilc Klun, M., & Resnik Planinc, T. (2018). *Trajnostna mobilnost v procesu izobraževanja*. GeograFF 17. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Ogrin, M., Vozelj, T., Žemlja, K. (2017). Trajnostna mobilnost v Alpah. *Geografski obzornik*, 64(3/4), 63–74. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/n7dyzka>

Demšar Mitrovič, P., Resnik Planinc, T., Urbanc, M. (2007). Geografsko izobraževanje o vrednotah prostora za zagotavljanje trajnostnega razvoja. *Geografija v šoli*, 16(3).

Statistični urad RS. *Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja*. <https://www.stat.si/Pages/cilji>

Vovk, A. (2018). Kako razumeti trajnostni razvoj? *Geografija v šoli*, 26(1), 14–22.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9uq4uvy>

Vovk, A., Davidovič, D. (2023). Trajnostnost in krožno gospodarstvo kot izobraževalna priložnost za geografe. *Geografija v šoli*, 31(1), 9–18. <https://doi.org/10.59132/geo/2023/1/9-18>

OZN. (b. d.). *Cilji trajnostnega razvoja*. Sustainable Development Goals
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/cezzq6s>)

UNESCO. (b. d.). *Mladinska platforma*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ulp05x5>

SIO e-učbeniki. (b. d.). *Trajnostni razvoj*. <https://eucbeniki.sio.si/geo1/2558/index.html>

European Education Area. (b. d.). *Green education*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n59rozi>

OZN. (b. d.). *Cilji trajnostnega razvoja*. Združeni narodi - YouTube
(<https://www.youtube.com/unitednations/search>)

The World Largest Lesson. (b. d.). *Discover resources*. Resources | The World's Largest Lesson
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/hyr8k3q>)

Circular economy. (b. d.). *What is a circular economy?* How to Build a Circular Economy | Ellen MacArthur Foundation (<https://www.ellenmacarthurfoundation.org/>)

TED. (b. d.). *Sustainability*. sustainability | Search Results | TED (<https://www.ted.com/search?q=sustainability>)

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE II.

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE II.

Resnik Planinc, T., Ilc Klun, M. (2015). *Priprava in izvedba geografskih terenskih vaj v Iški vasi*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/os669pz>

Konečnik Kotnik, E., Žiberna, I. (b. d.). *Terensko delo pri pouku geografije v Sloveniji*. LIFEdu. <https://lifedu.upol.cz> › IO › IO2_final_SLO.pdf (https://lifedu.upol.cz/IO/IO2_final_SLO.pdf)

Mihelčič, N. (2017). Terensko delo pri pouku geografije – primer iz prakse. *Geografija v šoli* 25(1), 55–63.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yda9csp>

Metoffice. (b. d.). *How do we measure the weather?* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/70s719j>

YouTube. (b. d.). *Weather Instruments*. <https://www.youtube.com/watch?v=ySSyT44nma4>

YouTube. (b. d.). *Weather Instruments*. <https://www.youtube.com/watch?v=w2ZIPLSyXTU>

Vovk Korže, A. (2018). *Od Maribora do Bele krajine. Priročnik za terensko spoznavanje Slovenije*. Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Golob, A. (2020). Terensko delo z uporabo mobilnih tehnologij pri pouku geografije. *Geografija v šoli*, 28(3), 52–56. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zjqxvc4>

Gozd in gozdarstvo. (b. d.). *Gozdne učne poti*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ukze1zf>

Kolega, N., Brečko, V., Kovačič, G., Koderman, M. (2018). Terensko delo kot del praktičnega izpita splošne mature pri predmetu geografija. *Geografija v šoli*, 26(2), 38–45. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d52qey9>

Vovk, A., Lovrenčak, F. (2004). *Priročnik za spoznavanje prsti na terenu*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d4uq45h>

Žigon, I. (2023). *Ozaveščanje otrok o problematiki tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst s pomočjo priročnika za njihovo terensko prepoznavanje*. [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/st06zab>

Uporabna geografija. (b. d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n89u8u6>

Bevc, V. (1997). *Pouk geografije v naravi*. Zavod RS za šolstvo.

Bačnik, A., Slavič Kumer, S., Bah Berglez, E., Eršte, S., Golob, N., Gostinčar Blagotinšek, A., Hajdinjak M., Hartman, S., Ivančič, S., Kljajić, S., Majer Kovačič, J., Mohorič, A., Moravec, B., Novak, N., Pavlin, J., Repnik, R., Vičič, T. (2022). *Naravoslovna pismenost – opredelitev in gradniki*. Zavod RS za šolstvo. *Naravoslovna_pismenost_gradniki.pdf* (zrss.si) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qnj9stv>)

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Izobraževalni lističi Scientix NA-MA*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ymvm8w5>

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Izobraževalni lističi Scientix NA-MA 2*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/x63dfv7>

SLOVENIJA IN ITALIJA V EVROPI IN SVETU

SLOVENIJA IN ITALIJA V EVROPI IN SVETU

GOV.si. (b. d.). *Slovenija kot članica Evropske unije*. Slovenija kot članica Evropske unije | GOV.SI (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/l5rq157>)

EU in jaz (b. d.). *EU & jaz*. EU IN JAZ (<https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/sl/>)

Evropska unija. (b. d.). *Evropska unija*. Vaš portal do EU, novice, poudarki | Evropska unija (https://european-union.europa.eu/index_sl)

DELITEV SLOVENIJE IN ITALIJE NA POKRAJINE

Senegačnik, J., Ogrin, D., Žiberna, I. (2013). Nova naravnogeografska členitev Slovenije na 47 pokrajin. *Geografija v šoli*, 22(2/3), 110–124. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wqpx8as> ali <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0ftzf3m>

Uporabna geografija. (b. d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/sfq4p6o>

Wikiwand. (b. d.). *Regione geografica*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lrak8u> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lrak8uo>)o

Žiberna, I., Natek, K., Ogrin, D. (2004). Naravnogeografska regionalizacija Slovenije pri pouku geografije v osnovni šoli. V V. Drozg (ur.), *Teorija in praksa regionalizacije Slovenije* (85–90). Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.

NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI SLOVENIJE

POVRŠJE, KAMNINSKA ZGRADBA IN PRSTI SLOVENIJE

Stepišnik, U. (2024). *Geomorfologija krasa Slovenije*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

<https://doi.org/10.4312/9789612973131>

Stepišnik, U. (2020). Kraška polja v Sloveniji. *Dela*, 53, 23–43. <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/l73wlr4>

OGK. (b. d.). *Osnovna geološka karta Slovenije*. <https://oqk100.geo-zs.si/>

GeoZS. (b. d.). *eGeologija*. <https://egeologija.si/>

Eucbeniki. (b. d.). *Kamninska zgradba slovenskega ozemlja*. KAMNINSKA ZGRADBA SLOVENSKEGA OZEMLJA (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/jm3vjgu>)

Uporabna geografija. (b. d.). *Geološka karta SLO 1M*. <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/sfq4p6o>

Lisec, A., Montanarella, L., Vrščaj, B., Kralj, T., Lobnik, F., Suhadolc, M., Prus, T., Mihelič, R., Ruprecht, J., Zupan, M., Jaecks, G. S., Jones, A., Vidic, N. J., Grčman, H., Šporar, M. (2015). *Tla Slovenije. S pedološko karto v merilu 1 : 250 000*. <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/1wgk0b1>

Atanackov, J. (2016). *70 geoloških zanimivosti Slovenije*. Geološki zavod Slovenije.

Agencija RS za okolje. (b. d.). *Atlas okolja. Atlas okolja* (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/3s81dzf>)

Žebre, M., Stepišnik, U. (2018). Poledenitev Dinarskega gorstva v Sloveniji. *Geografski obzornik*, 65(2), 4–13. <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/a28k31x>

Erhatic, B. (2012). Geomorfološka dediščina v Dolini Triglavskih jezer. *Geografija Slovenije* 23. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789612545895>

Gabrovec, M., Hrvatini, M., Komac, B., Ortari, J., Pavšek, M., Topole, M., Zorn, M. (2014). Triglavski ledenik. *Geografija Slovenije* 30. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789610503644>

Ferk, M., Pavšek, M. (2012). Od ledeniške krnice do čelne morene. *Planinski vestnik*, 2, 10–13. <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/9bzh8xx>

Lovrenčak, F. (2006). Prst – nenadomestljiv naravni vir. *Geografski obzornik*, 53(1), 4–7. <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/ewvpfus>

Repe, B. (2010). Prepoznavanje osnovnih prsti slovenske klasifikacije. *Dela*, 34, 143–166. <https://doi.org/10.4312/dela.34.143-166>

Repe, B. (2015). 50 odtenkov rjave. *Geografski obzornik*, 62(2), 14–21. <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/g4bd5pi>

Pogljajen, M. (2022). Fitoindikatorji – rastlinski kazalci lastnosti prsti. *Geografija v šoli* 30(1), 53–58.

Vovk Korže, A. (2020). Celovit pogled na prsti kot osnovo za kmetijsko rabo tal. *Geografija v šoli*, 28(2), 6–12.

Stojilković, B., Stepišnik, U., Ferk, M., Breg Valjavec, M., Čonč, Š. (2023). Geodiverziteteta – temelj vsega živega. *Geografija v šoli*, 31(2–3).

PODNEBJE, VREME IN RASTLINSTVO SLOVENIJE

Ogrin, D., Repe, B., Štut, L., Svetlin, D., Ogrin, M. (2023). Podnebna tipizacija Slovenije po podatkih za obdobje 1991–2020. *Dela*, 59, 5–45. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/z2ycajz> ali tudi

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1p8vrck>

Urbančič, M., Simončič, P., Kutnar, L., Prus, T. (2005). Atlas gozdnih tal Slovenije. *Gozdarski vestnik*, 63(2–10).

Vertačnik, G. (2017). *Podnebna spremenljivost Slovenije v obdobju 1961–2011. 3. Značilnosti podnebnja v Sloveniji*. Agencija RS za okolje.

Bertalanič, R., Dolinar, M., Draksler, A., Honzak, L., Kobold, M., Kozjek, K., Lokošek, L., Medved, A., Vertačnik, G., Vlahovič, Ž., Žus, A. (2018). *Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja*. Agencija RS za okolje.

Blatnik, M. (2013). Rastlinstvo na meliščih Kamniško-Savinjskih Alp. *Geografski obzornik*, 60(1/2), 14–21.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ao60vda>

Ogrin, M., Ortar, J., Sinjur, I. (2012). Topoklimatska pestrost Slovenije. *Geografija v šoli*, 21(1/2), 4–13.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zllwunz>

Ogrin, D. (2004). Oljka v Slovenskem Primorju : v primežu podnebnja in trenutnih družbeno-ekonomskih razmer. *Geografski obzornik*, 51(2), 4–10.

VODOVJE SLOVENIJE

Janža, M., Jamnik, B., Prestor, J., Mali, N. (2017). Podzemna voda – glavni (skoraj edini) vir pitne vode v Sloveniji. *Geografija v šoli*, 25(3), 19–27. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ntk04mu>

Agencija RS za okolje. (b. d.). *Atlas okolja*. Atlas okolja (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3s81dzf>)

Agencija RS za okolje. (b. d.). *Kakovost podzemnih voda*. Kakovost podzemnih voda

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/fhssx0w>)

Agencija RS za okolje. (b. d.). *Karta kopalnih voda*. ARSO OKOLJE Karta kopalnih voda (beta verzija)

(<https://gis.arso.gov.si/apigis/KopalneV/>)

Agencija RS za okolje. (b. d.). *Kakovost površinskih voda*. Kakovost površinskih voda

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n6osucr>)

Agencija RS za okolje (b. d.). *Vodno bogastvo Slovenije*. Vodno bogastvo Slovenije

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/jmhbmuk>)

Rman, N., Mozetič, S., Matoz, T. (2014). *Simulacija toka podzemne vode v modelu vodonosnika*. Geološki zavod Slovenije. <https://www.youtube.com/watch?v=YkoxfiYOS4I>

Uradni list. (b. d.). *Ukrepi danes za jutri – pravica do pitne vode v Ustavi RS*.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ncs9sai>

Brečko Grubar, V., Kovačič, G. (2022). Geografsko raziskovanje in pomen poznavanja krajevnih vodnih virov. *Geografija v šoli*, 30(2).

Brečko Grubar, V., Kovačič, G. (2019). Vpliv podnebnih sprememb na oskrbo z vodo v slovenski Istri. *Geografija v šoli*, 27(3), 35–41. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ea6w2l4>

Brenčič, M. (2015). Podzemna voda. *Proteus*, 77(6), 246–254.

Plut, D. (2003). Vodni viri Slovenije. *Geografski obzornik*, 50(3), 8–13. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/h24zi40>

Vovk, A. (2022). Industrijsko onesnaževanje voda in vpliv na ekosisteme. *Geografija v šoli*, 30(2).

Ogrin, D. (2018). Uvod v oceanografske razmere Tržaškega zaliva. V D. Ogrin (ur.), *Geografija stika Slovenske Istre in Tržaškega zaliva* (107–114). Geograff 12. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/bie5q0y>

DRUŽBENOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI SLOVENIJE

PREBIVALSTVO IN POSELITEV SLOVENIJE

SURS. (b. d.). STAT. SURS (<https://www.stat.si/StatWeb/>)

SURS. (b. d.). STAT – Prebivalstvena piramida. <https://stat.si/StatWeb/Population/Pyramid>

GOV.si. (b. d.). Zamejstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/s6a3yqf>

ESPON. (b. d.). *Atlas on quality of life in Slovenia*. Atlas on Quality of Life in Slovenia (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/6om2a5e>)

Ilc Klun, M. (2018). Vključenost tematik slovenskega izseljenstva v pouk geografije. *Geografija v šoli*, 26(3), 44–50. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rysnx2w>

Josipović, D. (2016). Migracije v Slovenijo iz (nekdanje) Jugoslavije po drugi svetovni vojni. *Geografija v šoli*, 24(2-3), 44–50. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9wzcyj2>

SiStat. *Prebivalstvo – izbrani kazalniki po stopnji urbanizacije, Slovenija, letno*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lror8df>

Vrečer, N. (2016). Razumevanje beguncev v Sloveniji. *Geografija v šoli*, 24(2-3), 24–31. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9wzcyj2>

Zupančič, J. (2022). *Slovenske manjšine v sosednjih državah*. Razprave FF. <https://doi.org/10.4312/9789617128819>

GOV.SI. (b. d.). *Mesta in mestna območja v Sloveniji*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d6mw0k7>

Repina, R., Sedar Hren, L. (2016). Ekonomske migracije mladih in delovno aktivnega prebivalstva iz občin Pesnica in Šentilj v Avstrijo. *Geografija v šoli*, 24(2/3), 58–63. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9wzcyj2>

GOSPODARSTVO SLOVENIJE

Polšak, A. (2009). Obravnava kmetijstva pri pouku z razvijanjem veščin ob uporabi slikovnega in statističnega gradiva. V A. Žakelj (ur.), M. Borstner (ur.), *Raznolikost pristopov k celostnemu učenju in poučevanju : zbornik povzetkov*. Zavod RS za šolstvo.

Polšak, A. (2010). Nekatere možnosti obravnave kmetijstva pri pouku. V A. Polšak (ur.), *Geografija. Posodobitve pouka v gimnazijski praksi* (str. 78–98). Zavod RS za šolstvo.

Polšak, A. (2011). Energijski viri in proizvodnja električne energije v Sloveniji. *Geografija v šoli*, 20(2), 11–16.

Polšak, A. (2011). Mežiška dolina – do kdaj še posledice rudarjenja? *Geografija v šoli*, 20(3), 59–70.

Polšak, A. (2011). Nekateri geografski vidiki hidroelektrarn s poudarkom na spodnji Savi. *Geografija v šoli*, 20(2), 32–47.

Polšak, A. (2018). Pridelava hmelja v Sloveniji. *Geografija v šoli*, 26(1), 60–64.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9uq4uvy>

MKGP. (b. d.). Javni pregledovalnik grafičnih podatkov MKGP-RKG. MKGP - Portal (<https://rkg.gov.si/vstop/>)

Stružnik, S. (2021). Planinsko pašništvo. *Geografija v šoli*, 29(2), 34–41.

<https://doi.org/10.59132/geo/2021/2/34-41>

Polšak, A. (2022). Ribištvo v Sloveniji. *Geografija v šoli*, 30(2).

Vrišer, I. (2000). *Industrijska geografija. Učbenik*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo.

I feel Slovenia. (b. d.). *Interaktivni pogled na turistični promet*. Interaktivni pogled na turistični promet | I feel Slovenia (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ubj994i>)

Resnik Planinc, T., Ilc Klun, M. (2010). Izobraževanje za lokalno trajnostno oskrbo s hrano. *Dela*, 34, 167–186.

Cigale, D., Lampič, B., Potočnik Slavič, I. in Repe, B. (ur.). (2018). *Geografsko raziskovanje turizma in rekreacije v Sloveniji. GeograFF 15*. Založba Univerze v Ljubljani. <https://doi.org/10.4312/9789610600183>

Polšak, A. (2022). Prostorsko širjenje Kopra in njegovega pristanišča = Spatial expansion of Koper and its port. *Geografija v šoli*, 30(1), 32–37. <https://doi.org/10.59132/geo/2022/1/32-37>

DEGRADACIJA PROSTORA V SLOVENIJI

Lampič, B., Kikec, T. (2019). Funkcionalno razvrednoten prostor – razmere v Sloveniji in možnost vključevanja vsebine v osnovno- in srednješolsko izobraževanje. *Geografija v šoli*, 27(2).

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wuy6wh1>

Fridl, J., Ilc, M., Kušar, S. (2007). Uvajanje vsebin vrednot prostora in prostorskega načrtovanja v učni proces. *Geografija v šoli*, 16(3), 12–20.

NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI ITALIJE

PODNEBJE IN RASTLINSTVO ITALIJE

Wikimedia. (b. d.). Köppen-Geiger climate classification. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/c5jvp0l> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/c5jvp0l>).

GMPE. (b. d.). Clima Italia. <https://www.gmpe.it/meteorologia/clima-italia> (<https://www.gmpe.it/meteorologia/clima-italia>).

VODOVJE ITALIJE

Forneris G., Pascale M., Perosino G. C., Zaccara P.: *Lezioni di idrobiologia (le acque continentali)*, CREST (Torino).

IRPI. (b. d.). Istituto di Ricerca per la Protezione Idrogeologica. Italijanski inštitut za hidrologijo (IRPI) (<https://www.irpi.cnr.it/>).

ISPRA (b. d.). Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale. Visoki inštitut za okoljsko zaščito (ISPRA) (<https://www.isprambiente.gov.it/>).

SII-IHS. (b. d.). Società Idrologica Italiana. Italijansko hidrološko društvo (SII-IHS) (<https://www.sii-ihs.it/>).

DRUŽBENOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI ITALIJE

PREBIVALSTVO IN POSELITEV ITALIJE

ISTAT. (b. d.). Statistica. <https://www.istat.it> (<https://www.istat.it>)

GOSPODARSTVO ITALIJE

EUROSTAT. (b. d.). Regional GDP. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yicxcnc> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yicxcnc>).

POKRAJINA MED VAROVANJEM IN TVEGANJI: SLOVENIJA IN ITALIJA

ZAVAROVANA OBMOČJA SLOVENIJE IN ITALIJE

Mavri, R. (2021). Trajnostni razvoj rekreacije na prostem v Triglavskem narodnem parku. *Geografija v šoli*, 29(2), 24–33. <https://doi.org/10.59132/geo/2021/2/24-33>

Naravovarstveni atlas (b. d.). *Naravovarstveni atlas*. Naravovarstveni atlas (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/pocka9i>)

ARSO. (b. d.). *Zavarovana območja*. Zavarovana območja | Okoljski kazalci (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yhfs64c>)

GOV.si. (b. d.). *Zavarovana območja Slovenije*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qbbl1nm>

GOV.si. (b. d.). *Naravni parki, naravni rezervati in naravni spomeniki*. Naravni parki, naravni rezervati in naravni spomeniki | GOV.SI (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/uz4vpud>)

Brečko Grubar, V. (2023). Naravni rezervat Škocjanski zatok in njegov pomen. *Geografija v šoli*, 31(2–3).

Erhatič, B., Smrekar, A., Šmid Hribar, M., Tiran, J. (2012). Krajinski park Ljubljansko barje – interpretacija kulturne pokrajine. *Geografski obzornik*, 59(3), 4–13. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ghptqvv>

Smrekar, A., Polajnar Horvat, K., Ribeiro, D. (2023). Institucionalni okvir ohranjanja narave v Sloveniji. *Geografija v šoli*, 31(2–3).

Zdešar, A. (2018). Alpe niso le turistični cilj. Zavarovana območja narave v Alpah. *Planinski vestnik*, 10, 4–13. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q00qi5m>

Ogrin, M. (2011). Je trajnosten razvoj zavarovanih območij mogoč brez trajnostne mobilnosti? V J. Nared, D. Perko, N. Razpotnik Visković, *Razvoj zavarovanih območij v Sloveniji* (str. 127–137). Založba ZRC. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0oh72kr>

Žiberna, I., Konečnik Kotnik, E. (2023). Svetlobna onesnaženost na izbranih zavarovanih območjih v Sloveniji v letih 2013 in 2021. *Geografija v šoli*, 31(2–3).

Primožič, T. (2022). Upravljanje trajnostnega turizma na zavarovanih območjih. *Geografski obzornik*, 69(3–4), 28–35. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/bowb00t>

Vovk Korže, A., Sajovic, A. (2009). Območja Nature 2000 kot razvojn priložnost v času gospodarske krize. *Geografski obzornik*, 56(4), 21–25. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ifrd1cf>

Komac, B., Zorn, M. (2011). Vloga zavarovanih območij pri blažitvi naravnih nesreč. V J. Nared, D. Perko, N. Razpotnik Visković, *Razvoj zavarovanih območij v Sloveniji* (str. 113–125). Založba ZRC. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ele0rmx>

NARAVNE NESREČE V SLOVENIJI IN ITALIJI

Atlas naravnih nesreč. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j6trz5f>

YouTube. (b. d.). *Živeti s poplavami – film o poplavni ogroženosti*. Ministrstvo za okolje in prostor. Živeti s poplavami - film o poplavni ogroženosti (<https://www.youtube.com/watch?v=xJIwrZ7iby8>)

Gov.si. (b. d.). *Poplave: po letu dni*. Poplave 2023: Po letu dni | GOV.SI (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/m52l87f>)

Natek, K. (2015). Poplave v mestih. *Geografski obzornik*, 62(4), 4–12. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j162o22>

Natek, K. (2005). Poplavna območja v Sloveniji. *Geografski obzornik*, 52(1), 13–18. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ah12sxd>

Vovk, A. (2022). Problemi z odtokom meteornih voda. *Geografija v šoli*, 30(2).

Braca, G., Bussettini, M., Lastoria, B., Mariani, S., Piva, F. (2023). Suša in vodna kriza v letu 2022. *Geografija v šoli*, 32, 93–102.

GIAM. (2017). *Trajnostni razvoj mest in naravne nesreče*. Naravne nesreče 4. Trajnostni razvoj mest in naravne nesreče | ZRC SAZU, Založba ZRC (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7ibhizl>)

- Brečko Grubar, V., Kovačič, G., Kolega, N. (2019). Podnebne spremembe vplivajo na pogostejše poplave morja. *Geografija v šoli*, 27(3), 30–34. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ea6w2l4>
- Konečnik Kotnik, E., Žiberna, I. (2024). Spremembe rabe tal na območjih s poplavno nevarnostjo v Sloveniji. *Geografija v šoli*, 32(2).
- Čeč, D. (2020). Gospodarska in družbena kriza zaradi izbruha vulkana Tambora v Indoneziji aprila 1815. *Zgodovina v šoli*, 25(1), 3–16. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0705olp>
- Sušnik, A., Moderc, A., Vlahovič, Ž., Žun, M. (2023). Suša leta 2022 v obsegu naravne nesreče v kmetijski pridelavi. *Ujma*, 37, 89–97.
- Vovk, A. (2024). Na naravi temelječe rešitve za zmanjšanje vplivov poplav. *Geografija v šoli*, 32(2).
- Komac, B., Zorn, M. (2007). Pobočni procesi in človek. Pobočni procesi. *Geografija Slovenije* 15. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/nijz7u9>
- Zorn, M., Komac, B., Pavšek, M., Pagon, P. (ur.). (2010). *Naravne nesreče 1: Od razumevanja do upravljanja*. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789612545642>
- Zorn, M., Komac, B., Ciglič, R., Pavšek, M. (ur.). (2011). *Naravne nesreče 2: Neodgovorna odgovornost*. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789612545710>
- Zorn, M., Komac, B., Pavšek, M., Ciglič, R. (ur.). (2014). *Naravne nesreče 3: (Ne)prilagojeni*. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789612546762>
- Zorn, M., Komac, B., Ciglič, R., Tičar, J. (ur.). (2017). *Naravne nesreče 4: Trajnostni razvoj mest in naravne nesreče*. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789612549947>
- Zorn, M., Komac, B., Pavšek, M., Logar, E. (ur.). (2020). *Naravne nesreče 5: Domači odzivi na globalne izzive*. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789610502678>
- Gozd in gozdarstvo. *Vetrolom*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lbq23qk>
- Saje, R., Šeber, R., Saražin, J. (2014). Žledolomi v slovenskih gozdovih. *Gozdarski vestnik*, 72(4), 204–210. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7c83a6j>
- Pavšek, M. (2002). Snežni plazovi v Sloveniji. Geografske značilnosti in preventiva. *Geografija Slovenije* 6. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789612545000>
- Agencija RS za okolje (b. d.). *Ocena tveganja za sušo*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/32q5qym>
- Agencija RS za okolje. *Sušomer: Ocena sušnih razmer v Sloveniji*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/afm53ol> (se dnevno posodablja)
- Kikec, T. (2015). Geografska tipizacija Pomurja glede na sušo in možnosti za prilagoditev pojavu. [Doktorska disertacija, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vohk9i7>

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE III.

GEOGRAFSKO RAZISKOVANJE IN VEŠČINE III.

Resnik Planinc, T., Ilc Klun, M. (2015). *Priprava in izvedba geografskih terenskih vaj v Iški vasi*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/os669pz>

Konečnik Kotnik, E., Žiberna, I. (b. d.). *Terensko delo pri pouku geografije v Sloveniji*. LIFedu. <https://lifedu.upol.cz> › IO › IO2_final_SLO.pdf (https://lifedu.upol.cz/IO/IO2_final_SLO.pdf)

Mihelčič, N. (2017). Terensko delo pri pouku geografije – primer iz prakse. *Geografija v šoli* 25(1), 55–63. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yda9csp>

Metoffice. (b.d.). *How do we measure the weather?* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/70s719j>

YouTube. (b. d.). *Weather Instruments*. <https://www.youtube.com/watch?v=ySSyT44nma4>

YouTube. (b. d.). *Weather Instruments*. <https://www.youtube.com/watch?v=wZZIPLSyxTU>

Vovk Korže, A. (2018). *Od Maribora do Bele krajine. Priročnik za terensko spoznavanje Slovenije*. Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Golob, A. (2020). Terensko delo z uporabo mobilnih tehnologij pri pouku geografije. *Geografija v šoli*, 28(3), 52–56. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zjxvc4>

Gozd in gozdarstvo. (b. d.). *Gozdne učne poti*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ukze1zf>

Kolega, N., Brečko, V., Kovačič, G., Koderman, M. (2018). Terensko delo kot del praktičnega izpita splošne mature pri predmetu geografija. *Geografija v šoli*, 26(2), 38–45. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d52qey9>

Vovk, A., Lovrenčak, F. (2004). *Priročnik za spoznavanje prsti na terenu*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d4uq45h>

Žigon, I. (2023). *Ozaveščanje otrok o problematiki tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst s pomočjo priročnika za njihovo terensko prepoznavanje*. [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta]. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/st06zab>

Uporabna geografija. (b. d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n89u8u6>

Bevc, V. (1997). *Pouk geografije v naravi*. Zavod RS za šolstvo.

Bačnik, A., Slavič Kumer, S., Bah Berglez, E., Eršte, S., Golob, N., Gostinčar Blagotinšek, A., Hajdinjak M., Hartman, S., Ivančič, S., Kljajič, S., Majer Kovačič, J., Mohorič, A., Moravec, B., Novak, N., Pavlin, J., Repnik, R., Vičič, T. (2022). *Naravoslovna pismenost – opredelitev in gradniki*. Zavod RS za šolstvo. *Naravoslovna_pismenost_gradniki.pdf* (zrss.si) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qnj9stv>)

Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Izobraževalni lističi Scientix NA-MA*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ymvm8w5>

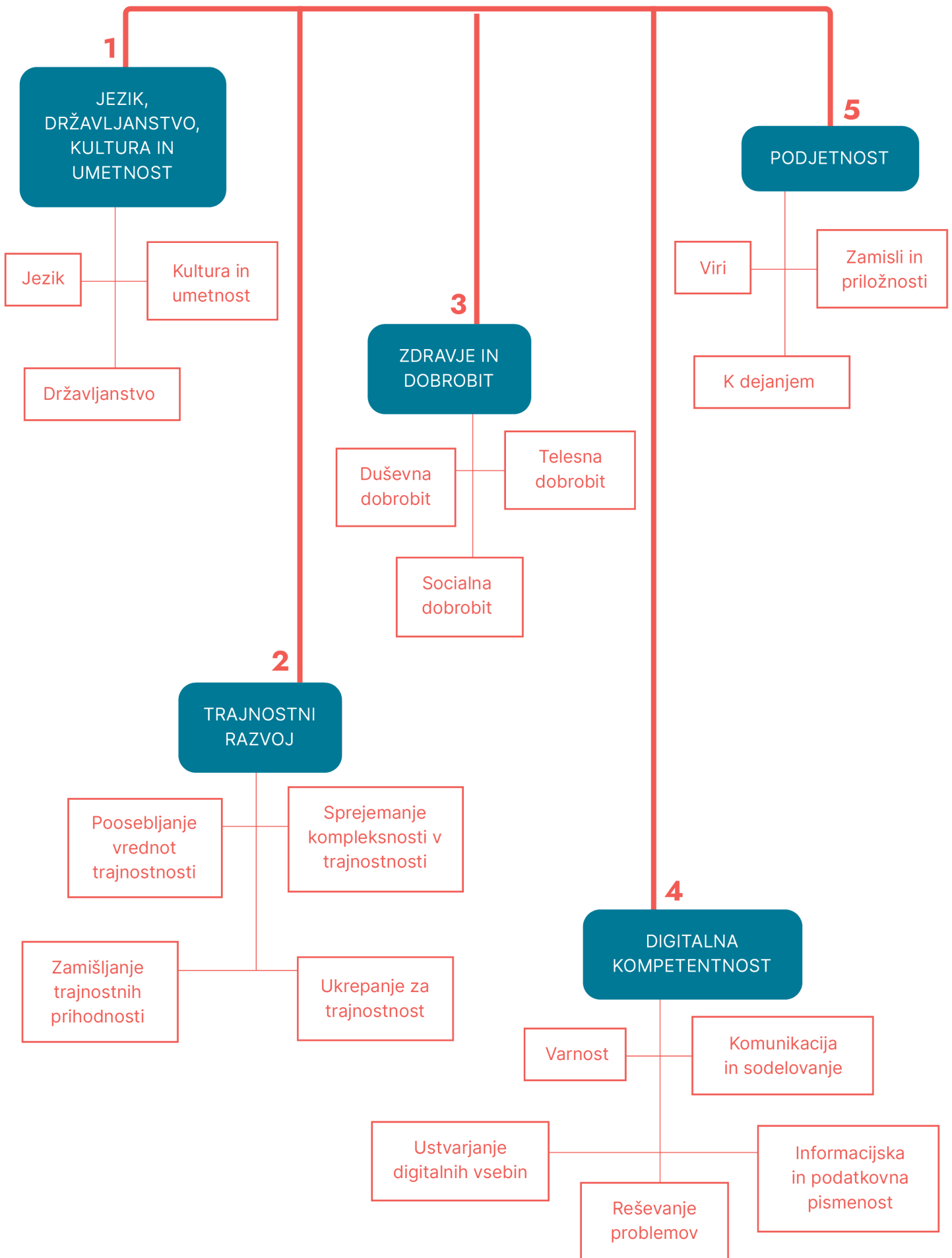
Zavod RS za šolstvo. (b. d.). *Izobraževalni lističi Scientix NA-MA 2*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/x63dfv7>

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih): 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih): 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpoznava podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spoznava, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepoznavna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega.itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spoznava kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in zelene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje zelene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NACRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznava lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznava lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznava meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznava lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobroti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.